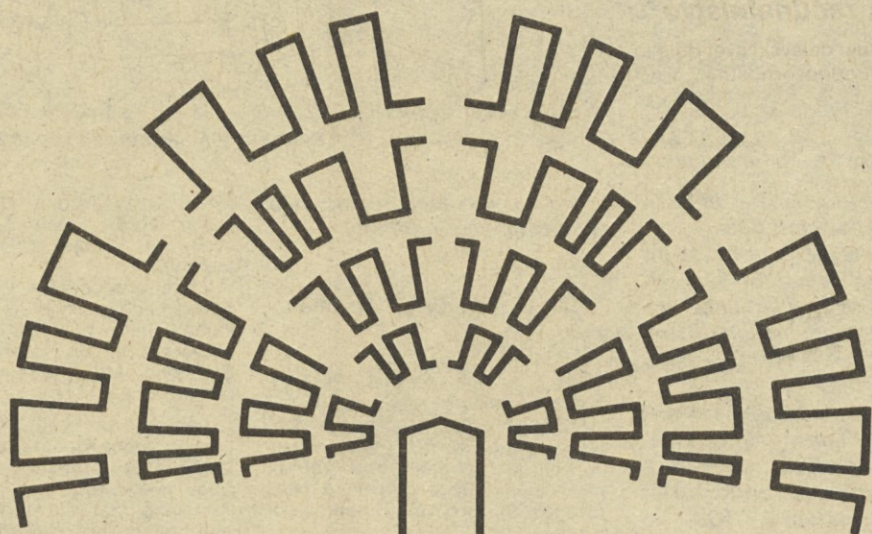

Iskra

dan iskre dan borca
kranj 1986

Samo- upravljanje za nas ni ovira

Ukrepi sedanjega ekonomskega sistema, ki čedalje bolj ožijo prostor za samostojno samoupravno gospodarjenje, najbolj prizadevajo proizvajalce s sodobnimi, dinamičnimi tehnologijami, kot je elektronika in, ki hkrati veliko izvažajo. Nestimulativni izvozni sistem, skoraj popolno administrativno predpisovanje gospodarskega obnašanja in odvzemanje akumulacije v vseh oblikah, so razmere, v katerih se elektronika ne more uspešno razvijati. Za njen uspeh je potrebno gospodarstvo, v katerem delujejo normalne tržne zakonitosti socialistične blagovne proizvodnje, kjer so ekonomski ukrepi naravnani tako, da kaznujejo poslovno neuspešne organizacije in nagrajujejo uspešne, ki pa zato dobivajo večje družbene naloge. Zato se v celoti zavzemamo za sprostitev administrativnih spon v gospodarskem sistemu.

V Iskri z zanimanjem pričakujemo tudi ukrepe, ki jih pripravljajo na samoupravnem in ekonomskem področju z napovedanimi spremembami Zakona o združenem delu. Samoupravljanje za nas ni ovira in ne podpira sprememb, ki bi pomenile opuščanje temeljev sistema. Predlagamo pa spremembe, ki naj razbremenijo samoupravni sistem pretranege administriranja in formalizma, sistem, v katerem naj delavci učinkovito in z vso odgovornostjo odločajo o rezultatih svojega dela. Pričakujemo, da bodo na 13. kongresu ZKJ sprejete v tem smislu tudi ustrezne usmeritve.

(Iz slavnostnega govora
Petra Kobala
na dnevu Iskre
in borca
v Kranju)

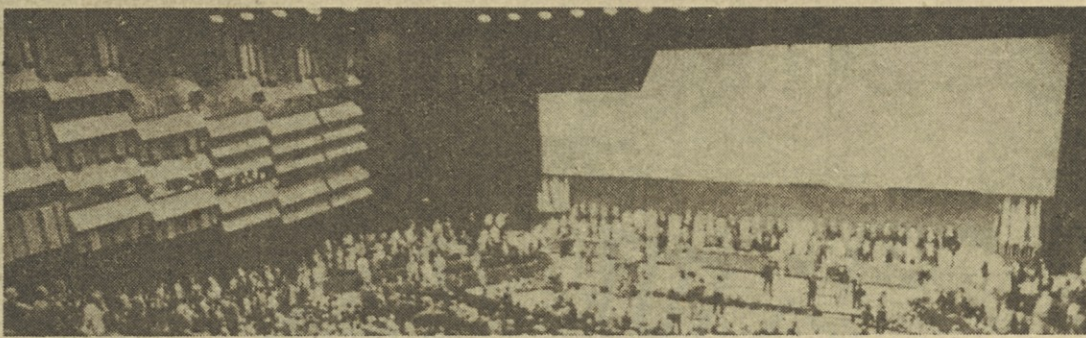
Vrniti moramo dostojanstvo delu

V soboto, 28. junija je v Beogradu končal po štiritdnev- nem zasedanju svoje delo 13. kongres Zveze komunistov Jugoslavije s sprejetjem devetih kongresnih resolucij in izvolitvijo novega centralnega komiteja, ki šteje 165 članov. Novi predsednik predsedstva CK ZKJ Milanko Renovica je v sklepnem govoru na kongresu med drugim dejal in poudaril:

Pokazala se je odločenost, pripravljenost in sposobnost komunistov in vseh socialističnih samoupravnih sil naše družbe hitreje in odločneje spreminjati sedanji položaj.

Naša najpomembnejša naloga je omogočiti bistvene spremembe v gospodarskem položaju združenega dela, da bi lahko združeni delavci prevzeli pravice, obveznosti in odgovornost pri odločanju o delovnih razmerah in rezultatih dela, pri uresničevanju gospodarske stabilizacije. To je pot za izhod iz gospodarske krize, zmanjševanje inflacije in večjo učinkovitost našega sistema.

Vrniti moramo dostojanstvo delu, predvsem ustvarjalnemu, produktivnemu, inovatorske-

13. KONGRES ZKJ JE KONČAN — Delegati in gostje najvišjega sestanka Jugoslovanskih komunistov med petjem Druže Tito, mi ti se kunemo...

mu, strokovno, vestno in pošteno opravljenemu delu.

Kongres je jasno pokazal, da ni v krizi socialistično samoupravljanje, marveč nekateri konkretni, neustrezni mehanizmi, načini in metode njihovega uresničevanja.

Trdno smo odločeni nenehno utrjevati enotnost Jugoslavije in jo razvijati in krepiti v smeri, ki smo si jo zgodovinsko izbojevali s sklepi AVNOJ.

Jugoslovanski komunisti nemojmo vztrajamo pri Titovi liniji boja za boljši svet, za pravičnejše mednarodne in gospodarske odnose, za varnost, za enakopravnost, socializem

In mir v svetu. Neuvrščenenost je naša trajna opredelitev.

Novo predsedstvo CK ZKJ

Takoj po 13. kongresu ZKJ so imeli prvo sejo novega centralnega komiteja ZKJ, na kateri so s tajnim glasovanjem izvolili predsedstvo CK ZKJ. Od 165 članov centralnega komiteja jih je glasovalo 162, neveljavnih glasovalnih listkov pa ni bilo.

Izvoljeni predsedstva CK ZKJ so Ivan Brigić (161), Dušan Čkrebic (142), Radiša Gačić (158), Stefan Korošec (158), Boško Krunic (147), Marko Orlandić (160), Milan Pančevski (152), Ivica Račan (155), Milanko Renovica (160), Franc Šetinc

(155), Kol Shiroka (160), Stipe Šušar (135), Vasil Tupurkovski (149) in Vidoje Žarković (152 glasov).

Člani predsedstva CK ZKJ po funkciji so Georgije Jovičić, Milan Kučan, Jakov Lazaroski, Slobodan Milošević, Miljan Radović, Stanko Stojčević, Milan Uzelac, Djordje Stojčić in Azem Vllasi.

Takoj po prvi seji CK ZKJ se je sestalo predsedstvo CK ZKJ in za predsednika predsedstva z enoletnim mandatom izvolili Milanka Renovica, za sekretarja z dveletnim mandatom pa Radišo Gačića. Iz vrst članov CK ZKJ je imenovalo tudi izvršne sekretarje predsedstva CK ZKJ: Slobodana Filipovića, Marka Lolića, Vukašina Lončarja, Borisa Muževića, Stanislava Tojanovića, Uglješo Uzelca in Ljubomira Varošlijo.

Misli iz devetih kongresnih resolucij

Komunisti morajo najaktivneje delovati tam, kjer se mladi bojujejo za svojo samoupravno družbeno zavest in angažiranost, pri tem pa morajo izhajati iz tega, da so interesi in problemi mladih — interesi in problemi celotne družbe.

(O nalogah pri uresničevanju družbene vloge mlade generacije)

Z zamenljivostjo funkcionarjev in njihovim vračanjem v organizacije družbenega dela po izteku mandata je treba odločno preprečevati politični profesionalizem, kadrovske kombinacije zaprtih krogov, vplivnih skupin in posameznikov. Organi, organizacije in člani ZK so dolžni onemogočiti kopičenje, monopolizacijo in privatizacijo posameznih družbenih funkcij, oz. omejevanje vodoravno kroženje funkcionarjev.

(O idejnopolitičnem, organizacijskem, akcijskem in kadrovskem usposabljanju oziroma delovanju zveze komunistov)

Po mnenju Jugoslovanskih komunistov so dolgovi držav v razvoju oblika odtekanja narodnega bogastva držav v razvoju in ohranjanja teh držav v odvisnosti. ZKJ zato meni, da so nujno potrebna pogajanja med državami v razvoju, preobremenjenimi z dolgovi in upniki iz razvitih držav o mla- jših pogojih za odplačevanje dolgov in nasploh o položaju držav v razvoju v mednarodnih finančnih in denarnih odnosih.

(O nalogah ZKJ v boju za mir, enakopravno mednarodno sodelo- vanje in socializem v svetu)

Zveza komunistov zahteva, da so ukrepi za preobrazbo vzgoje in izobraževanja oprti na strokovna in znanstvena spoznanja, hkrati pa da preprečijo volutarizem in različne lokalistične in tehnokratske pritiske. Delavci v združenem delu naj bodo odgovorni za izobraževanje in celotno kadrovske obnovo v svojih organizacijah, s tem pa tudi za prihodnost in socialno varnost sebe in svojih otrok.

(O nalogah ZKJ pri uresničevanju idejnih podlag in kakovosti socia- listične samoupravne preobrazbe vzgoje in izobraževanja)

V preobrazbi in samoupravnem organiziranju institucij in temeljnih orga- nizacij v kulturi moramo odločneje odpravljati monopolistične težnje in elitistične predsodke o ogroženosti kulture, če pri oblikovanju kulture politike sodelujejo delovni ljudje in občani. Prav tako moramo odpravljati

poenostavljeno pojmovanje samoupravnega povezovanja in dogovarja- nja kot zgolj odločanje o najožjih in strokovnih vprašanjih, ki se nanašajo na uresničevanje programov kulturnih dejavnosti.

(O nalogah ZKJ v razvoju kulture)

Vsi načrti razvoja naj temeljijo na črpanju sodobnih izsledkov znanosti in tehnologije kot bistvenih dejavnikov reprodukcije. Poleg zavzemanja za »lastno pamet« moramo tudi bolj racionalno prevzemati in bolj ustvarjalno črpati uvoženo tehnologijo in uvesti enotna merila pri njeni izbiri in uporabi. Pri uvozu jedrske tehnologije je treba upoštevati mnenje znanstvenikov pa tudi najširšega kroga delovnih ljudi.

(Iz resolucije o gospodarskem in znanstveno-tehnološkem razvoju)

ZKJ bo lahko uresničevala svojo vlogo v tem procesu samo z nenehnim bojem za uresničevanje načela, da je meja človekovih svoboščin in pravic v socializmu človekova obveznost spoštovati svobodo in pravice drugega, kar zahteva tudi nenehni boj proti vsem oblikam kršenja teh načel in tistim, ki jih kršijo.

(Iz resolucije o nalogah ZK pri uveljavljanju človekovih svoboščin, pravic in odgovornosti)

Sistem in politika cen morata izhajati iz ekonomskih in tržnih meril, kar bo zagotovilo pozitiven vpliv svetovnega gospodarstva na naš razvoj. Z gospodarskimi ukrepi in instrumenti — zlasti tistimi s področja posojilne in fiskalne politike — je treba vplivati na gospodarske subjekte, da bodo znižali poslovne stroške in to predvsem z boljšim in učinkovitejšim gospodarjenjem.

(Resolucija o razvoju socialističnih samoupravnih družbenoeko- nomskih odnosov in političnega sistema socialistične samoupravne demokracije).

Večje opranje Kosova na lastne sile ne zmanjšuje nujnosti materialne podpore iz sredstev sklada federacije in dopolnilnih sredstev iz zveznega proračuna. Celoten razvoj Kosova mora temeljiti predvsem na samoupravnem združevanju dela in sredstev.

(O nalogah ZKJ za nadaljnje uresničevanje političnih izhodišč za ak- cijo ZKJ v razvoju socialističnega samoupravljanja, bratstva, enotnosti in sožitja na Kosovu)

V soboto, 28. junija smo v Kranju, kjer je pred štiridesetimi leti začela nastajati velika Iskra, počastili in proslavili dan Iskre, dan borca, naše vsakoletno tradicionalno srečanje. Organizatorice letošnjega srečanja Iskrašev so bile tri kranjske Iskrine delovne organizacije — Kibernetika, Telematika in Električno orodje. Na srečanju, ki je bilo letos ob štiridesetletnici Iskre še posebej slavnostno, in se ga je udeležilo 21.000 Iskrašev, skupaj s svojci in prijatelji pa prebivalci Kranja je udeležba dosegla rekordno število 25.000. Na prireditvenem prostoru Gorenjskega sejma v Savskem logu je množici Iskrašev spregovoril predsednik Koordinacijskega odbora delovnih organizacij Iskre v Kranju Peter Kobal.

Več kot dve tretjini Iskrinega kolektiva je v uradnem delu, ki se je pričel ob 10. pozdravila povezovalka programa Nataša Dolenc in predstavila kranjski pihalni orkester in Iskrin mešani pevski zbor. Nekaj besed je v pozdravnem govoru spregovoril tudi predsednik Skupščine občine Kranj Ivan Torkar.

ISKRA 1946-1986

Kot že rečeno je bil slavnostni govornik na srečanju Peter Kobal, ki je povedal:

»Koordinacijski odbor, ki združuje aktivnosti delovnih organizacij Iskre iz Kranja mi je zaupal častno nalogo, da spregovorim na današnji slavnosti in, da vas v imenu delavcev delovnih organizacij — organizatoric današnjega srečanja pozdravim. Pozdravljam vas v mestu Kranju, rojstnem kraju Iskre in vam želim, da z nami skupaj doživite slavnost tega trenutka in se prijetno počutite v naši sredini.

Posebej pozdravljam:

— predstavnike družbenopolitičnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij republike, gorenjske regije, občine Kranj in občin, kjer imajo sedeže naše temeljne organizacije,

— predstavnike Jugoslovanske ljudske armade,

— predstavnike partizanskih delavnic 99 d, vezistov NOB in koroških partizanov,

— predstavnike izobraževalnih in raziskovalnih institucij,

— predstavnike delovnih organizacij Kranja, Gorenjske in poslovnih partnerjev.

Posebej pozdravljam tudi letošnje in dosedanje nagrajence Iskre ter delavce — upokojece, ki so prišli na današnjo slavnost.

Današnja prireditev je že tradicionalno namenjena proslavi dneva borca in dneva Iskre, ki slavi 40-letnico svojega dela. Današnje slavje poteka sočasno s trinajstim kongresom jugoslovanskih komunistov. naše slavje naj bo posvečeno tudi temu pomembnemu dogodku, ki bo začrtal našo nadaljnjo družbeno usmeritev.

Organizatorji letošnje proslave so delovne organizacije Iskre v Kranju in zato dovolite, da jih prav na kratko predstavim. Te delovne organizacije so nastale v letu 1982 z razdelitvijo Iskre Elektromehanika.

Delovna organizacija Iskra ELEKTRIČNA ORODJA zaposluje 720 delavcev. Pričetek te panoge sega v sam začetek dela v Iskri. Sedaj izdelujejo električna orodja za obdelavo lesa, kovin in drugih snovi — od vrtnikov, žag, škarij do brusilnikov in skobelnikov, ki jih tudi izvažajo v mnoge dežele.

Delovna organizacija Iskra TELEMATIKA, ki zaposluje 4360 delavcev, nadaljuje razvoj telefonije, ki smo jo v Iskri pričeli razvijati že leta 1948; njen proizvodni program obsega paleto sodobnih elektronskih telekomunikacijskih sredstev, od telefonskih terminalov, do zasebnih in javnih central ter dopolnilne opreme. Lani je dosegla 81 milijonov dolarjev izvoza, od tega 22 milijonov na konvertibilni trg. Posebno pomemben je izvoz v dežele v razvoju, kamor prodajajo tudi tehnologijo in znanje.

Delovna organizacija Iskra KI-

BERNETIKA razvija izdelke in naprave iz merilne, regulacijske in stikalne tehnike ter opremo. V tej, po številu zaposlenih največji delovni organizaciji v Iskri dela 5150 delavcev. V tem kolektivu je še največ ostankov prvotne Iskre, kar se odraža tudi v odnosu do pojavov v Iskri. Kibernetika je tudi pomemben aktivni izvoznik, ki je lani dosegla 26 milijonov dolarjev izvoza, po večini na zahtevnih konvertibilnih trgih.

Te kranjske delovne organizacije, čeprav so se razdelile, delujejo še vedno povezano in to se je pokazalo tudi pri organizaciji te jubilejne proslave, ki poteka pod geslom »ISKRA — ZNANJE ZA PRIHODNOST«, kar je temeljni in stalni cilj celotne Iskre.

Danes sicer proslavljamo 40-letnico Iskre, vendar njeni začetki segajo v čas NOB, v partizanskih delavnicah 99 D, v aktivnostih vezistov in ilegalnem delu v tovarni LGW, ki jo je okupator postavil za svoje potrebe. Delavci Iskre so ostali zvesti tudi ideji, ki so jo izpričali v znani slovenski stavki delavci Kranja leta 1936.

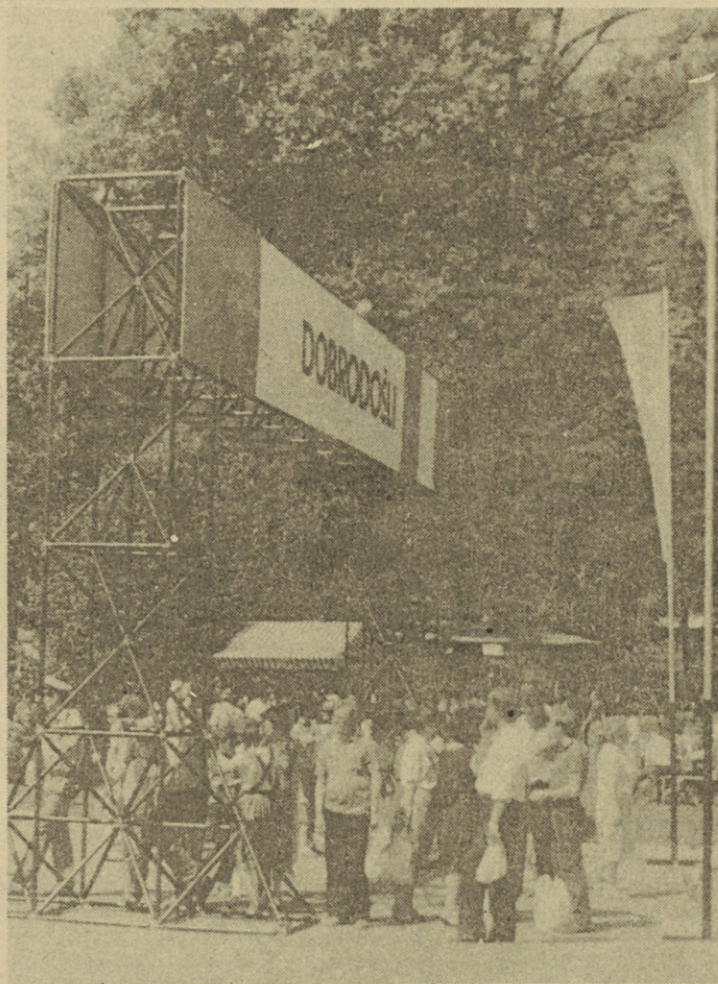
Ob ustanovitvi Iskre 8. marca 1946 je delalo v njej 852 delavcev; med njimi je bil tudi dobitnik letošnje nagrade Iskre ter tovariši in tovarišice, ki danes uživajo zasluženi pokoj pa so prišli na današnje slavje, saj jih še vedno živo zanima razvoj Iskre, v kateri so preživeli toliko let.

Razvoj Iskre, ki se je pričel v Kranju, je bil osnova današnje sestavljene organizacije Iskra, slovenskega in jugoslovanskega giganta elektroindustrije, v katerem dela prek 34.000 delavcev in, ki ima temeljne organizacije v 27 občinah, podružnice in predstavništva v 16 mestih Jugoslavije, zunanjetrgovinska predstavništva v 11 državah in proizvodna podjetja v 4 državah.

Iskra, zanetena po osvoboditvi, je dala razvojni utrip vsej Sloveniji, saj so se Iskri pridružile tudi druge sorodne delovne organizacije, iz Iskre pa so izšli programi, ki so vplivali na vso slovensko industrijo.

Čeprav je bila ustanovitev Iskre namenjena zagotavljanju tedaj prepotrebni elektrotehniških izdelkov v fazi obnove in industrializacije, so bile prvotne ambicije močno presežene. Iskra je hitro zrasla v veliko elektronsko industrijo, ki se je že zgodaj pričela vključevati v mednarodno delitev dela in stopati v korak s tehnološko revolucijo v svetu.

Do pomembnega preobrata v njenem razvoju je prišlo v letu 1960, ko se je Iskra združila s Tovarno telekomunikacij, Tovarno električnih aparatov in Inštitutom za elektrovezve iz Ljubljane. S to prvo večjo integracijo v državi, z družitvijo pretežnega dela finančnih, kadrovskih in proizvodnih zmogljivosti slovenske elektroindustrije so bili ustvarjeni še boljši pogoji za proizvodnjo, utemeljeno

na lastnem znanju. Hkrati je dozevalo spoznanje, da samo vključevanje v mednarodno delitev dela omogoča preverjanje in oplajanje lastnega znanja, oz. visokokakovostno proizvodnjo v rentabilnih, velikih serijah, za katere je domači trg premajhen. Zato je Iskra že ob združitvi leta 1960 ustanovila lastno tržno organizacijo, kateri je zaupala obdelavo domačega in tujega trga, vlogo prodajalca in vzdrževalca lastnih izdelkov, hkrati pa tudi vlogo komercialnega in tehnološkega senzorna na trgu.

V izgradnji svojih proizvodnih zmogljivosti se je Iskra pred več kot tridesetimi leti odločila za policentrični razvoj, gradila je svoje obrate predvsem na tedaj še manj razvitih območjih Dolenjske, Bele krajine, Primorske, Štajerske in Notranjske, s čimer je pomembno prispevala k skladnejšemu regionalnemu razvoju Slovenije.

Dobre in slabe izkušnje, ki si jih je Iskra pridobila že ob prvi integraciji v enotno podjetje so postale vodilo poznejše prakse, ko so sledile še nadaljnje integracije. Sedanja oblika SOZD je nastala s sprejemom samoupravnega sporazuma o združenju leto dni po sprejetju Zakona o združenem delu. Spo-

razum je bil v marsičem pionirski primer načina oblikovanja velikih integracij na osnovi temeljnih načel samoupravne družbene ureditve. Razvoj tehnologije in okolja pa nedvomno terjata tudi ustrezen nadaljnji organizacijski razvoj takega sistema.

Iskra zaradi te svoje bogate zgodovine, ustvarjene z delom delavcev in strokovnjakov, seveda ne more in ne sme obstati na mestu. Vsako zaostajanje ogroža nadaljnji razvoj kolektiva, prav tako pa tudi vsaka neenotnost, ki se poraja tedaj, kadar posamezni kolektiv ne sledi dogovorjenim skupnim interesom. Letošnji dogodki ob sprejetju planskih dokumentov se zato ne smejo ponoviti in treba je storiti vse za skupen razvoj, kot edino pravo pot.

Iskra se je opredelila, da bo tudi v nadaljnjem razvoju ohranila in dalje razvijala temeljne značilnosti, ki so jo odlikovale tudi v vsem preteklem obdobju. To so predvsem:

1. Usmeritev na ZNANJE, ki mora biti v čim večji meri vgrajeno v njene proizvode. To pomeni trajno visoko vlaganje v lastni, oz. domači razvoj in raziskave, ki raste hitreje od celotnega prihodka in je lani

ZNANJE ZA PRIHODNJA LETA

doseglo 6% celotnega prihodka. Nadalje pomeni to uvedbo lastnega izobraževanja ob delu v okviru lastnih centrov, šol in seminarjev. Prav tako pomeni to tudi intenzivno sodelovanje s fakultetami in inštituti, ki zelo uspešno poteka vrsto let.

2. Usmeritev na IZVOZ, zlasti konvertibilni ter večanje njegovega deleža v celotnem prihodu tako, da bomo po letu 1990 izvozili že polovico naše proizvodnje. To terja tudi bistveno izboljšanje njegove strukture v smeri, visoke stopnje predelave, zlasti naprav in sistemov teleinformatike in aktorike. Nadalje pomeni to krepitev in širjenje naše zunanjetrgovinske mreže in osvajanje novih obetavrih tržišč, kot tudi uporabo zunanjih postojank za potrebe pretoka tehnološkega znanja in usposabljanja kadrov.

3. Usmeritev na POSPEŠENO OSVAJANJE VISOKIH TEHNOLOGIJ MIKROELEKTRONIKE IN RAČUNALNIŠTVA kot infrastrukture sodobne proizvodnje. Ti dve tehnologiji bosta v prihodnjih letih temeljni sestavini večine strojev, sklopov, naprav in druge opreme, tako v vsej industriji, kot v družbenih dejavnostih.

4. Usmeritev na POSTOPNO PRESTRUKTURIRANJE VELIKEGA DELA DOSEDANJE PROIZVODNJE, ki po svoji strukturi ne ustreza več sedanjemu razvoju. To postaja čedalje bolj nujen proces, ki zadeva ob številne ovire. Predvsem so to nezadostna struktura znanja, ki ne ustreza več novim zahtevam, zlasti pa je ovira pomanjkanje investicijskih materialnih sredstev. Le-to je ob usmeritvah družbene akumulacije za druge, energetske in surovinske potrebne objekte v Sloveniji in glede na visoko odpisnost opreme — tudi v Iskri — še posebno pereče. Poleg tega zaradi tempa svetovnega tehnološkega razvoja oprema nadpovprečno hitro zastareva in postaja nerentabilna. Bistveno močnejše in hitrejšo investiranje v moderno proizvodnjo je zato temeljni pogoj nadaljnje razvoja Iskre.

Ključni projekti Iskre v letih 1986 — 1990, ki jih postopno predstavljamo slovenski gospodarski javnosti, so TELEINFORMATIKA, ki obsega zasebne in javne telefonske centrale, terminale, prenosne sisteme in elektrooptične zveze; AKTORIKA, ki zajema avtomatizacijo v industriji, prometu, energetiki in zaščiti, merilno tehniko in računalniško periferijo; MIKROELEKTRONIKA, v večjo gostoto vezij ter opremo za načrtovanje in raziskave; RAČUNALNIŠTVO z mikroročunalniki in računalniškimi mrežami; SODOBNE KOMPONENTE za elektroniko, elektronsko mehaniko in optiko ter ROTACIJSKI STROJI IN SKLOPI v avtoelektriki in orodjih. Predvidevamo, da bo vanje v omenjenem obdobju potrebno vložiti blizu 180 milijard din, kar seveda znatno

presega Iskrine zmogljivosti, zato upravičeno pričakujemo angažiranje tudi širše družbe, saj bodo investicije prinesle poleg pomembnih direktnih izvoznih še mnogo daljnosežnejše učinke pri modernizaciji razvoja celotne družbene produkcije.

Uresničevanje teh usmeritev pa bo odvisno od razmer, tako v sistemu Iskre, kot v celotnem gospodarskem sistemu dežele. Pri tem gre za:

Utrditev poslovnega sistema SOZD Iskra, tako, da bodo bolj prišle do izraza njegove potencialne prednosti, kot so vertikalne povezave od komponent do kompleksnih sistemov, horizontalne povezave med tehnološkimi področji, ki omogočajo kompleksne ponudbe, koncentracija razvojno-raziskovalnih kadrov in sredstev za najpomembnejše projekte, možnosti nadomeščanja zastarelih programov z novejšimi v lastnem okviru ter ne nazadnje dologročna socialna varnost, ki jo daje programske razvejan proizvodni sistem. Ob tem pa bo treba zagotoviti večjo gibljivost, sprostitve pobud in idej, povečati poslovno dinamičnost in tekoče prilagajati svojo organiziranost.

To so razlogi, zaradi katerih je življenjsko nujno, da dalje razvijamo in utrdimo Iskro, kot celovit poslovni sistem, ki bo sposoben doma in v svetu biti med najuspešnejšimi in najnaprednejšimi.

Odprtost v širše jugoslovanske in svetovne dimenzije je nepogrešljiva v dinamični panogi, kot je elektronika. Zato bo treba krepiti poslovne in programske povezave s sorodnimi organizacijami v Sloveniji in Jugoslaviji. Prav tako je nujno svetovno poslovno povezovanje na čim enakopravnejši podlagi, kar pa lahko uresničimo le, če uporabljamo in nudimo enaka merila kakovosti in zahtevnosti kot partnerji. Zato sodimo, da je potrebno vsestransko krepiti mednarodne tokove tehnologije, blaga, ljudi in zlasti znanja, ki je svetovna kategorija. Moramo se tudi ustrezno vključevati v mednarodne tehnološke projekte in se še močnejše pojavljati tudi, kot dobavitelj sodobnih tehnologij.

Tovarišice, tovariši!

Ukrepi sedanjega ekonomskega sistema, ki čedalje bolj ožijo prostor za samostojno samoupravno gospodarjenje, najbolj prizadevajo proizvajalce s sodobnimi, dinamičnimi tehnologijami, kot je elektronika in, ki hkrati veliko izvažajo. Nestimulativni izvozni sistem, skoraj popolno administrativno predpisovanje gospodarskega obnašanja in odvzemanje akumulacije v vseh oblikah, so razmere, v katerih se elektronika ne more uspešno razvijati. Za njen uspeh je potrebno gospodarstvo, v katerem delujejo normalne tržne zakonitosti socialistične blagovne proizvodnje, kjer so ekonomski ukrepi naravnani ta-

ko, da kaznujejo poslovno neuspešne organizacije in nagrajujejo uspešne, ki pa zato dobivajo večje družbene naloge. Zato se v celoti zavzemamo za sprostitev administrativnih spon v gospodarskem sistemu, ki je sedaj preveč naravnani na materialno izenačevanje vseh, neglede na njihovo dejansko sposobnost in usmeritev.

V Iskri z zanimanjem pričakujemo tudi ukrepe, ki se pripravljajo na samoupravnem in ekonomskem področju z napovedanimi spremembami Zakona o združenem delu. Samoupravljanje za nas ni ovira in ne podpiramo sprememb, ki bi pomenile opuščanje temeljev sistema. Predlagamo pa spremembe, ki naj razbremenijo samoupravni sistem pretiranega administriranja in formalizma, v sistem, v katerem naj delavci učinkovito in z vso odgovornostjo odločajo o rezultatih svojega dela. Pričakujemo, da bodo na 13. kongresu ZKJ sprejeti v tem smislu tudi ustrezne usmeritve.

Ob jubilejih, ko pregledujemo in ocenjujemo prehojeno pot ter načrtujemo prihodnost, se moramo ozreti nase, na vse delavce Iskre, ki smo ustvarjali vse te rezultate. Ob tem moramo sprejeti tudi zavest odgovornosti tudi za tisto, česar nismo napravili pa bi lahko, če bi bili še bolj prizadevni in še bolj odprti za nova znanja, spoznanja in dosežke.

Posebne čestitke pa naj veljajo vsem letošnjim in prejšnjim nagrajencem, za katere je nagrada visoko družbeno priznanje in vzpodbuda za nadaljnje delo, hkrati pa je priznanje tudi njihovim delovnim okoljem.

Tovarišice in tovariši!

Ob zaključku želim vzpodbuditi vse, ki so pripravljeni zavzeti delovati za nadaljnji razvoj Iskre in družbe. Odveč je samo tožiti za dobrih starih časi in zamujenimi priložnostmi. Če se spomnite, nam nikoli ni bilo posebej dobro pa tudi nikoli ne posebno težko, če seveda odmislimo vojno in prva povojna leta. Tako bo verjetno tudi v bodoče. Storit moramo še veliko in zavedamo se, da lahko storimo še marsikaj bolje. Znanja in spoznanja, dobra in slaba, moramo še bolj uporabiti v prihodnjih letih. Če bomo probleme le ugotavljali in jih ne reševali, nas bodo drugi kmalu prehiteli. V letošnjem letu kongresov je bilo dano združenemu delu mnogo obljub. Tudi mi radi obljubljam marsikaj, vendar se od obljub in zgolj zastavljenih ciljev ne da živeti! Treba je delati trdo vsak dan, delati premišljeno, strokovno in kvalitetno, da trg prizna vloženo delo in sredstva.

Današnji dan, ko je zbrano več kot dve tretjini velikega Iskrinega kolektiva, naj bo prijeten dan za vse, da se ga bomo spominjali z veseljem, to naj bo dan, ki naj bo po 40 letih dela nov mejnik k vsemu boljšemu in naprednejšemu. Vsem

skupaj čestitam k dnevu Iskre, borcem pa še posebej k njihovemu in našemu skupnemu prazniku, dnevu borca. Zahvaljujem se vsem, ki ste se udeležili današnjega praznovanja.

Po slavnostnem govoru je Nataša Dolenc prebrala čestitko, ki jo je delavcem Iskre poslal predsednik predsedstva SR Slovenije France Popit:

Čestitka delavcem Iskre

»Tovarišice in tovariši!

Vaše tradicionalno praznovanje sovpada z dnevom borcev, s čimer času ustrezno ohranjate spomin na dni, ko so naši narodi in narodnosti — zlasti to velja za slovenski narod — obsojeni na hlapčevanje in celo izginotje, bili osvobodilni boj ki je prerastel v zmogovito revolucijo. S tem so bili dani pogoji za izgradnjo socialistične, ekonomske učinkovite in socialno pravične družbe, v kateri morajo v prvi vrsti rezultati dela odločiti o ekonomskem in družbenem položaju posameznika, kot tudi poslovnih sistemov ter narodov in narodnosti. Vaše praznovanje pa letos sovpada s kongresom jugoslovanskih komunistov, ko v kriznih gospodarskih in družbenih razmerah, ob soočenju z različnimi, pogosto protislovnimi interesi, iščemo novo obliko sožitja naših narodov in narodnosti, temelječo na Avnojskih sklepih ter ob upoštevanju spremenjenih domačih in mednarodnih razmerah.

V teh kratkih pozdravnih besedah vam Iskrašem, ki celo s svojim zaščitnim znakom opozarjate na svojo živost, nagnjenost k nenehnemu iskateljstvu, kolektivno, ki skuša vedno znova vžigati plamene navdušenja za novo, ki trsira pot v neznano in negotovo prihodnost, želim v zgoščeni obliki opozoriti na nekatera usodna dejstva, od katerih ni odvisna le perspektiva vašega kolektiva — slehernega delavca Iskre, ampak tudi našega naroda in države.

Naša družba je danes dramatično soočena s številnimi protislovji, ki so sicer značilna za sodobni svet. Rečemo lahko, da je v tem pogledu Jugoslavija svet v malem. Predvsem gre za protislovje med razviti in nerazviti deli in to ne samo med republikami in pokrajina, temveč tudi znotraj vsake izmed njih. Za realnost v prvi vrsti rojeva različne poglede na gospodarski sistem in tekočo ekonomsko politiko, ki bo motivirala organizacije združenega dela za tehnološki napredek, poslovodstvo pa spodbujala k predlaganju takšnih poslovnih odločitev, ki bodo zmanjševale stroške poslovanja in s tem povečevale konkurenčno in reproduktivno sposobnost poslov-

ISKRA
1946-1986

ZNANJE ZA
PRIHODNJA
LETA

nih sistemov. Realne razmere so ta čas temu nasprotno. Z lansko leto sprejetimi zakoni in podzakonskimi predpisi dograjeni ekonomski sistem je zožil prostor za samostojno gospodarjenje organizacij združenega dela, najbolj pa je prizadel konvertibilne izvoznike ter proizvajalce s sodobnimi, dinamičnimi tehnologijami. Odnosi v gospodarstvu in družbi se bodo še nadalje zaostrovali, željeni izhod iz kriznih razmer pa se bo oddaljeval vse dotlej, dokler se nepreklicno ne odpremo v svet, zavržemo pretežno administrativno urejanje gospodarstva ter opustimo vsesplošno socializacijo slabega gospodarjenja. Nadaljnja gospodarska rast in družbeni razvoj ter večja integriranost jugoslovanske družbe je dosegljiva le pri normalnejšem funkcioniranju trga in plana, pri čemer morajo biti ukrepi ekonomske politike naravnani tako, da kaznujejo poslovno neuspešne subjekte in nagradujejo uspešne, ki pa s tem dobivajo tudi večje družbene naloge. To pa pomeni, da moramo težišče svojih prizadevanj prenesti od delitve, oz. administrativnega prerezovanja vedno manjše novo ustvarjene vrednosti na proizvodnjo, na organizacijsko in znanstveno-tehnološko prestrukturiranje, preoblikovanje in posodabljanje celotne proizvodnje in končno oblikovanje moderne države, ki zagotavlja stabilne in enakopravne pogoje za delovanje gospodarstva in vedno bolj kompleksne družbe. Pri dograjevanju gospodarskega in političnega sistema ne smemo pozabiti, da smo dežela socialističnega samoupravljanja, da nasprotij ne moremo preprosto reševati po vzorcu razvitih kapitalističnih dežel, niti po administrativno-centralističnem vzgledu dežel realnega socializma. Iskati moramo lastno pot ob priznavanju legitimnosti pluralizma samoupravnih interesov, še posebej tistih interesov, na katerih je mogoče mobilizirati ustvarjalne sile naših narodov in narodnosti, kar edino omogoča uresničitev ciljev osvobodilne vojne in revolucije — to je izgradnja svobodne družbe svobodnih proizvajalcev.

Naša revolucija bi izgubila svoj smisel tedaj, ko ne bi bila več sposobna odpirati novih prostora človekove svobode in sreče. Torej: graditi moramo na človeku za človeka, ki je edini ustvarjalec novega. V teku nove tehnološko-tehnološke revolucije moramo še več, kot doslej investirati v človeške vire, če hočemo slediti napredku. Potrebno je nenehno ustvarjati pogoje za dviganje izobražene in kulturne ravni, za vse večjo humanizacijo dela in odnosov. Zato toliko poudarjamo pomen rednega izobraževanja ter izobraževanja ob delu in iz dela. To in drugo morajo dvigati splošno in strokovno raven, kar mora biti temeljni kriterij zdajšnjih reformnih prizadevanj v srednjem in visokem šolstvu. Za nas, malošte-

vilčni narod, brez večjih energetskih in surovinskih virov, živeč na križpotju Evrope, je sposobnost komuniciranja s svetom, občutljivost za spremembe svetovnih gospodarskih in družbenih tokov, vključenost v integracijske procese, ki presegajo državne meje, pogoj nadaljnega obstoja in razvoja. V sistemu nagrajevanja moramo znova uveljaviti kakovostne dejavnike dela, katerim je prav izobrazba potrebna podlaga. Brez znanja ne gre več. Treba je slediti razvoju znanosti in tehnike, sicer se bomo sami izključili iz mednarodne delitve dela. Ne bomo sposobni prestrukturiranja gospodarstva, družbenih dejavnosti in uprave in nemogoč bo prehod od ekstenzivne, energetsko in surovinsko potratne industrije k intenzivni. Novi tehnološki val, ki ga pogojuje hiter razvoj znanosti v svetu, bo v naslednjih letih povzročil korenite spremembe, ne le v razvoju proizvodnih sil, pač pa tudi v delitvi dela, po novih kriterijih bo lociral kapital, priče bomo preseljevanju prebivalstva, nastali bodo novi centri gospodarske in družbene moči. Tisti, ki bodo obvladovali visoke tehnologije, temelječe na najnovejših znanstvenih odkritjih, bodo ekonomsko, s tem pa tudi politično obvladovali one, ki tega ne bodo sposobni, ali mogli. Priče bomo novim polarizacijam, ki bodo temeljile na tehnološko-ekonomskih kriterijih družbene razvitosti, vsi drugi kriteriji novih polarizacij pa bodo temu podrejeni. Pri osvajanju in razvijanju dosežkov znanstveno-tehnološke revolucije moramo izhajati iz prednosti in danosti, ki jih imamo, ni pa nam potrebno tekmovali tam, kjer je to v nasprotju s humanistično vizijo našega družbenega razvoja in človeške prihodnosti sploh, pač pa tam, kjer moramo dati svoj prispevek v zakladnico človeške ustvarjalnosti. Zato je pomembno, da v Iskri vztrajate pri visokem vlaganju v lasten razvoj, da skrbite za izobraževanje svojih delavcev, zlasti tistih, ki delajo na področju razvoja in trženja. Poglobljati in nadalje morate razvijati sodelovanje s fakultetami in inštituti v Jugoslaviji in v svetu, kajti le tako boste ostali v središču nastajanja novega. Usposabljanje se morate za sprejemanje vedno večjih količin znanja, kar terja ustrezno položaj in organiziranost strokovnih služb. Postajate poslovni sistem z visokim deležem strokovnih kadrov, zato je pomembno, da oblikujete stimulativni način promocije strokovnosti, ki ob profesionalnem managementu edino lahko zagotavlja nadaljnje napredovanje Iskre. Moderna organizacija, dinamično vodenje poslovne politike, centralizacija in decentralizacija posameznih poslovnih funkcij, kot izraz istega hotenja po najboljšem izkoriščanju razpoložljivih virov, sposobnost uvajanja vedno novih programov v proizvodnjo in trženje so imperativ za Iskro, ki hoče in tu-

di zmore biti predhodnica našega vstopanja v poindustrijsko družbo. Takšno naravnost Iskre mora družba podpreti!

Ne glede na to, da se ta čas tako, kot drugi izvozniki, soočate z neustreznim sistemom ekonomskih odnosov s tujino ter nespodbudno tekočo ekonomsko politiko na tem področju, morate v lastnem, s tem pa tudi v interesu Slovenije in Jugoslavije vztrajati na poti vse večjega vključevanja v mednarodno delitve dela. To ni le v kratkotrajnem bilančnem interesu države, ampak je predvsem razvojno vprašanje. Vitalen interes socialistične, samoupravne in nevrščene Jugoslavije je prisotnost njenega gospodarstva na zahtevnih, zlasti konvertibilnih trgih. Skromen domači nabavni in prodajni trg ter nizka inovativnost združenih delavcev so dodatni motivi za naše še agresivnejše vključevanje v mednarodno menjavo. Edino brezosebno, nepodkupljivo, brez drobnih domačih »pazarskih« intrig delujoči svetovni trg je kazalec naše uspešnosti, oz. neuspešnosti. Objektivne razmere v gospodarstvu in družbi, ki smo jih doobra razgledali ter izrazito negativna gospodarska gibanja v prvem polletju letošnjega leta vendarle utrjujejo prepričanje, da moramo v državi ekonomski sistem in gospodarsko politiko naravnati po najboljših med nami. Ti pa so povsod, tako kot slabi, ob Triglavu do Gjevjelije. Zato je vaša naravnost in izvoz, v kakovost, v organizacijske, kadrovske in programske spremembe toliko aktualnejša. Vklaplja se v tista prizadevanja naprednih sil naše družbe, ki vidijo nadaljnji razvoj naše države v večji odprtosti v svet, v sproščanju trga in planiranju planibilnega, kar bo krepilo ustavni položaj delovnih ljudi ter narodov in narodnosti, v demokratičnem iskanju skupnega interesa, v strpnem sobivanju objektivno različnega, ki je hkrati pogoj napredka.

V tem smislu vam, tovarišice in tovariši Iskraši, čestitam k prazniku in želim uspehov pri nadaljnjem delu.

Po pozdravnem govoru Franceta Popita so udeleženci srečanja s ploskanjem pozdravili delegacijo Zveze borcev in mladine Iskre, ki je s prirreditvenega prostora odnesla na Trg revolucije v Kranju venec v spomin padlim za svobodo.

»Iskrin jubilej bi lahko imenovali tudi praznik znanja, v znanju pa je moč.« je povezovalka napovedala najbolj slavnostni del prirreditve — podelitev Iskrinih nagrad. Predsednik delavskega sveta SOZD Iskra Igor Gruden je podelil nagrade Jožetu Pokljukarju za štiridesetletno ustvarjalno delo, Janku Jelencu za pomembne dosežke na področju organizacije dela in tehnologije, Ludvilku Jelenciču za pomembne dosežke na področju poslovanja v SOZD Iskra pa Janjezu Kernu za pomembne dosežke

v razvoju samoupravljanja in delovanju družbenopolitičnih organizacij SOZD Iskra, Božu Lampiču za pomembne dosežke na področju razvoja organizacije ter za samoupravno in družbenopolitično aktivnost, Antonu Ogorelcu za dolgoletno ustvarjalno razlikovalno delo za potrebe Iskre in Zdenu Skoku za pomembne dosežke na področju trženja v Iskri. V imenu vseh nagrajencev se je za prejetje nagrade zahvalil Božo Lampič.

Celotno prirreditve je popestril priznan dramski umetnik Polde Bičič z recitalom Levstikovega Martina Krpana.

Mladinec Janez Žleblir pa je prebral pozdravno pismo predsedstvu SFRJ:

»Delavci Iskre, zbrani v Kranju na proslavi dneva borca — dneva Iskre, vam pošiljam lepe pozdrave in najboljšo željo za vaše uspešno in odgovorno delo. Letos je naše tradicionalno srečanje še posebej slavnostno, saj praznujemo štiridesetletnico Iskre. S ponosom se oziram na daljne začetke ter na našo uspešno razvojno pot, saj smo iz skromne tovarne z 800 delavci z leti prerasli v industrijskega velikana z 34.000 zaposlenimi, ki ustvarijo četrtino vrednosti proizvodnje jugoslovanske elektroindustrije.

Ko snujemo naše načrte za prihodnje, se spominjamo partizanskih radiotehnikov in vezitov, ki so v viharnih časih NOB, z lastnim znanjem in sposobnostmi ustvarjali slovensko elektroindustrijo in s tem tudi Iskro. Tudi v sedanjem kritičnem obdobju je prav gotovo znanje tisto, ki nas lahko izvleče iz težav in nam zagotovi pravo mesto v sodobnem razvoju. Zato ima Znanje za prihodnja leta, ki je tudi naše geslo ob štiridesetletnici, osrednje mesto v vseh naših nadaljnjih razvojnih prizadevanjih, s katerimi si utiramo pot na zahtevna svetovna tržišča.

Trdno smo prepričani, da se bomo le na ta način — seveda spodbujeni z ustreznimi ukrepi, lahko še nadalje uspešno uveljavljali doma in v svetu in tako pomembno prispevali k večjemu in kakovostnejšemu jugoslovanskemu izvozu in boljšemu življenju vseh nas.«

DELAVCI ISKRE

Ob koncu prirreditve je delegacija mladine Iskrinih delovnih organizacij v Kranju predala prehodno zastavo delegaciji mladine DO Iskra Delta, ki bo prirreditelj dneva Iskre v letu 1987. Uradni del srečanja je zaključil Iskrin mešani pevski zbor z Zdravljico, ki je izzvenela kot napitnica prihodnosti Iskre.

Po uspelem prvem, uradnem delu, se je začel zabavni program, za kar so poskrbeli ansambli Karamella in Savinjskih sedem, folklorna skupina Iskra, plesna skupina KRIK in Mito Trefalt.

Poročala:
Vesna Žunič
in Drago Pečenik

Kronika Iskre 1946 — 1986

1945

Preimenovanje tovarne »LGW« (Luftfahrtgeraetewerk) v »Strojne tovarne, Kranj«

Sestavljen je bil prvi »fabrikacijski program« za leto 1945.

(sredi leta)

Vseboval je naslednje skupine izdelkov:

- električni vrtalni stroji
- ročni vrtalni stroji (10 tipov)
- brusilni stroji in nožne stiskalnice
- avtomati za svedre, svedri in rezalno orodje
- ure
- kinoprojektorji in ojačevalniki
- električni števc
- rentgenski aparati
- radijski sprejemniki in mali oddajniki
- transformatorji
- električni stroji
- ključavnice
- armaturni deli

8. 3. 1946

Preimenovanje tovarne »Strojne tovarne, Kranj« v »Iskra-tovarna za elektrotehniko in fino mehaniko Kranj«

1946

Na trg pride stenska ura pod oznako SU 001

Začetek razvoja električnih števc

Začetek razvoja instrumentov z vrtljivim železom (IVŽ)

V »fabrikacijskem programu« za leto 1946 zasledimo še:

- hladilnike
- velike oddajnike in
- bakelitne dele

maj 1947

Prvi povojni velesejem v Zagrebu

Iskra je razstavljala:

- enofazni električni števec E1 (iz poskusne serije 50 kosov)
- stensko uro
- kinoprojektor 35 mm (prototip)

1948

Začetek redne proizvodnje

- enofazni električni števec E1
- instrument z vrtljivim železom IVŽ 144

— električni vrtalni stroj EVS 1

Razvit je bil induktorski telefonski aparat

Prva poskusna serija kinoprojektorja (35 mm)

Ustanovitev INŠTITUTA ZA ELEKTROZVEZE (IEV), Ljubljana

1949

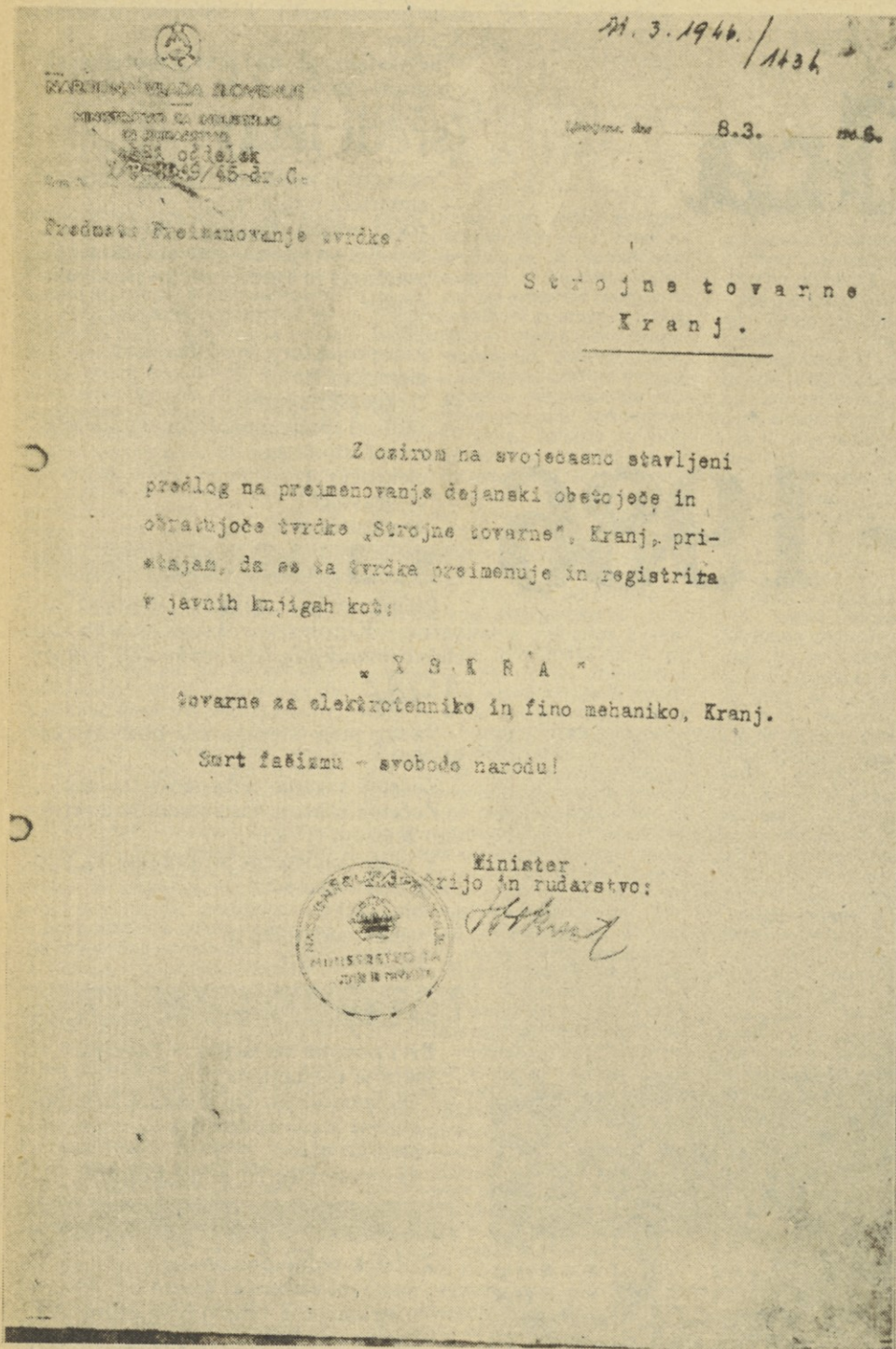
Ustanovitev TOVARNE ELEKTRIČNIH APARATOV (TELA), Ljubljana

Začetek redne proizvodnje

- dinamo z regulatorjem
- vžigalna tuljava
- telefonski aparat ATA 1
- kinoprojektor

6. 9. 1950

Izvoljen prvi 110-članski delavski svet v tovarni Iskra Kranj

1951

Ustanovitev **PODJETJA ZA ELEKTRONIKO IN AVTOMATIKO, LJUBLJANA-PRŽAN (TELEKOMUNIKACIJE Pržan)**

1952

»Mednarodno priznanje« za kinoprojektor za normalni film (sklenitev večletne dobavne pogodbe z nekim avstrijskim podjetjem na Dunaju)

1953

Prilava prvega montažnega (tekočega) traku za montažo enofaznih števecv

1955

Organiziranje panog (skupin izdelkov) in postavitve prvih vodij:

- za tehnologijo — Lucijan Šinkovec
- za instrumente in števecv — Viktor Kosec
- za kinoakustiko — Maks Vrtačnik
- za rotacijske stroje — Pavel Kryštufek

11. 4. 1955

Prvi obisk predsednika Tita v Iskri Kranj

6. 8. 1956

Prilpitev tovarne ur Lipnica tovarni Iskra Kranj in v njenem okviru nadaljevanje s proizvodnjo mehanizmov

1956

Ustanovljen je bil koordinacijski biro »ITES« (Biro za poslovno sodelovanje med podjetji Iskra, Telekomunikacije, Institut za elektrozveze in servis)

do 5. 7. 1958

Izdelan je bil milijonti električni števecv

1958

Sprejeta odločitev, da se pregledajo možnosti prenosa proizvodnje avtoelektričnih izdelkov v Novo Gorico

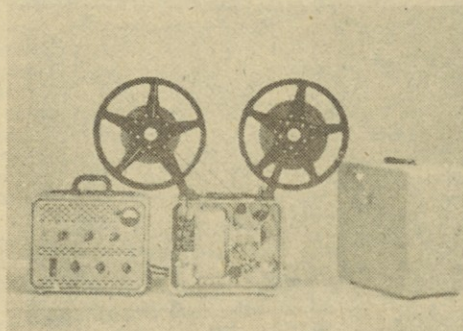
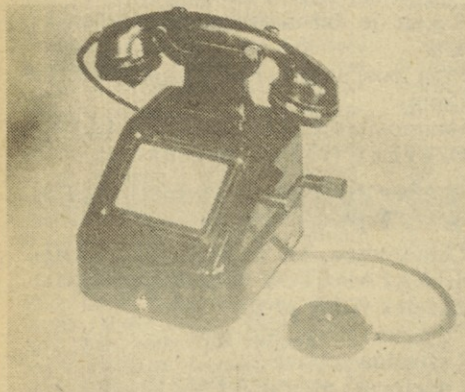
1959

Formirano poslovno združenje »AVTOMACIJA«, ki ga sestavljajo:

1. Iskra-Tovarna elektrotehničnih in finomehaničnih izdelkov, Kranj
2. IEV-Industrija za elektrozveze, Ljubljana
3. Telekomunikacije-Industrijsko podjetje elektrozveze, Ljubljana
4. TELA-Tovarna električnih aparatov, Ljubljana
5. NIKO-Tovarna kovinskih in elektromehanskih izdelkov, Železniki
6. TIO-Tovarna industrijske opreme, Lesce
7. Inštitut za elektroniko, Ljubljana

21. 11. 1960

Ustanovljen Zavod za avtomatizacijo, Ljubljana

Ustanoviteljske pravice je prevzel Okrajni ljudski odbor, Ljubljana

13. 1. 1961

Ustanovitev ekonomskih enot v Iskri-Tovarni elektrotehničnih in finomehaničnih izdelkov, Kranj

24. 2. 1961

Ustanovitev Zavoda za izobraževanje kadrov Iskra Kranj

Ustanovitelj: Iskra Kranj, Kranj

marec 1961

Začetek gradnje novih delovnih prostorov v Novem mestu za Tovarno usmerniških naprav

1961

Zbor delavskih svetov tovarn IEV Ljubljana, Telekomunikacije Ljubljana, TE-LA Ljubljana in Iskra Kranj

18. 5. 1961

Iskri Kranj se pridružijo podjetja: Telekomunikacije, podjetje za elektroniko in avtomatiko, Ljubljana-Pržan Industrija za Elektrozveze, Ljubljana in

Tovarna električnih aparatov TELA, Ljubljana

Tovarna avtoelektrike v Novi Gorici postane samostojna proizvodna enota v okviru združene Iskre

6. 7. 1961

Sprememba naziva tovarne Iskra Kranj v Iskra-Industrija za elektromehanično, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko, Kranj

4. 9. 1961

Preimenovanje tovarne Iskra Kranj v Iskra Kranj-Tovarna elektrotehničnih in finomehaničnih izdelkov, Kranj

1962

Prve zimske športne igre v Iskri

4. 5. 1962

Ustanoviteljske pravice nasproti Zavodu za avtomatizacijo se prenesejo na gospodarsko organizacijo Iskra Kranj

29. 10. 1963

Slavnostna otvoritev obrata za proizvodnjo in montažo usmerniških naprav v Novem mestu

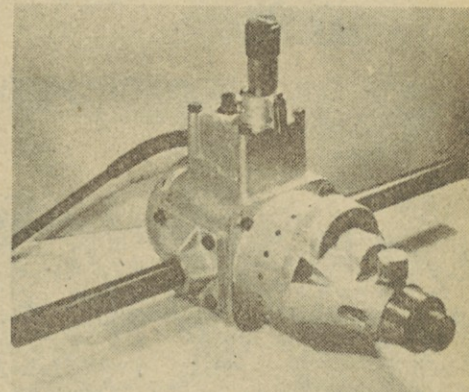
1. 1. 1963

Pripojitev Tovarne perila in pletenin Kranj k Iskri Kranj

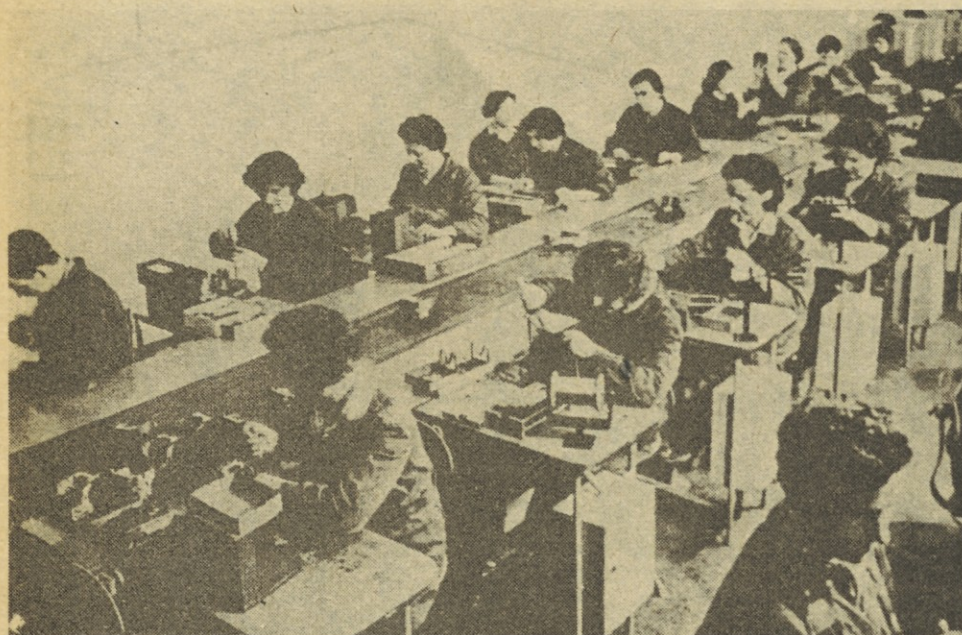
Nadaljuje proizvodnjo, kot obrat stikal in relejev

Prvi upravni odbor tovarne Iskra. Od leve proti desni: Ivan Marc, Pavle Rink, Ivanka Romič, Ivan Stružnik, Vjekoslav Marinič, Milan Železnik, Janko Lamplič, Tine Jurgele, Marilja Ocepek, Jože Benčič, Franc Orel.

Kronika Iskre 1946 — 1986

1963

Priprava drugega montažnega traka za montažo trifaznih električnih števecv

Iskra Kranj prevzame ustanoviteljske pravice Tovarne gospodinjskih aparatov MIKRON, Prilep

1964

Ustanovljena samostojna tovarna polprevodnikov v Trbovljah

23. 12. 1965

Sprememba v organiziranju — novi naziv:

Združeno podjetje Iskra-Industrija za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko, avtomatiko in elemente, Kranj

V njegovi sestavi je 15 tovarn, oz. organizacij

Milijonti elektromotor iz tovarne elektromotorjev v Železnikih

1966

Osamosvojitve radijskih sprejemnikov v Sežani

Zavod za avtomatizacijo, Ljubljana se pripoji združenemu podjetju Iskra Kranj

Prva nagrada za izreden dosežek v znesku 400.000 din je bila podeljena Alojzu Tomazinu, mojstru skupine ročnih orodjarjev v Iskri Elektromehaniki, Kranj

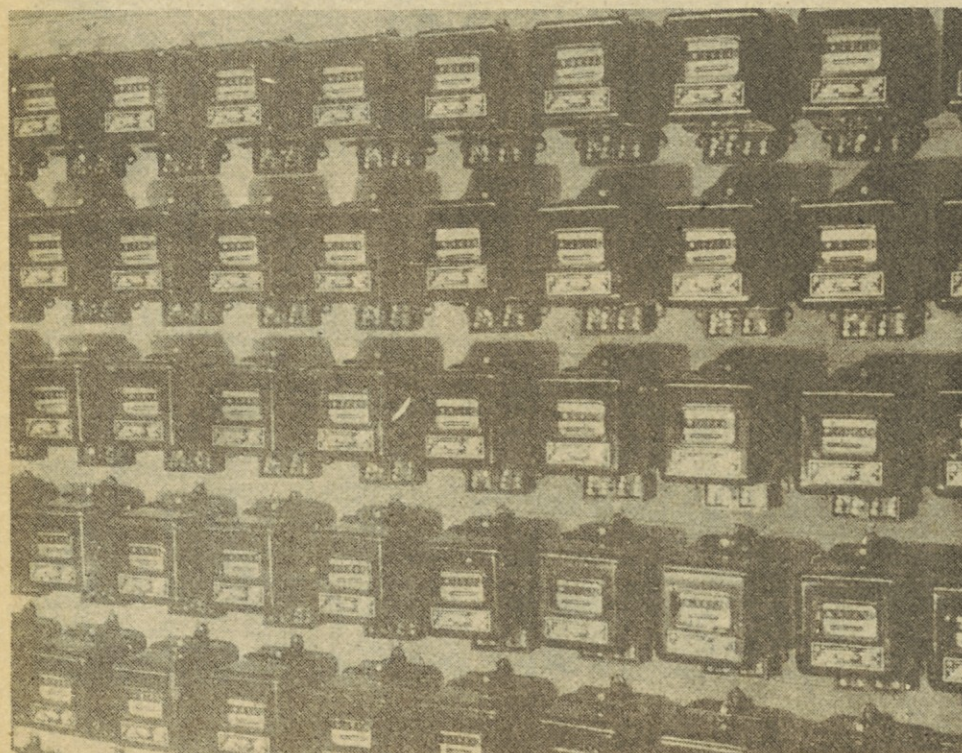
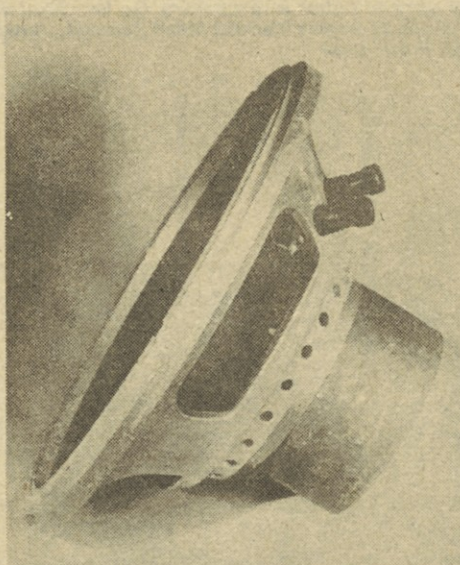
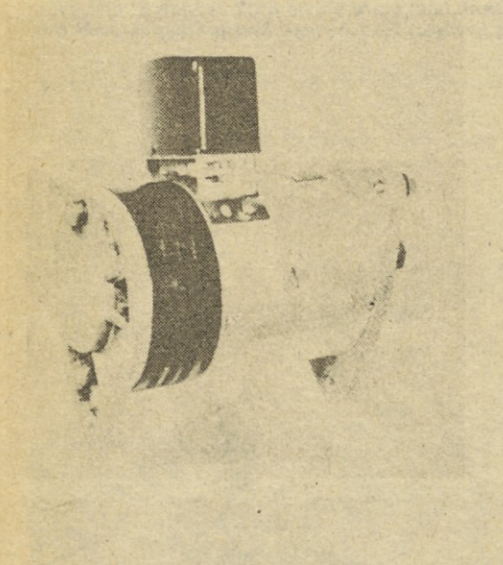
Slavnostna otvoritev Iskre-Tovarne polprevodnikov, Trbovlje

Prvi diplomanti tehniške srednje šole Iskra Kranj

10-letnica obrata v Lipnici (izdelovanje urnih mehanizmov)

Prvo inozemsko predstavništvo Iskre EUROCOMMERCE SA VENEZUELA

Priprava na integracijo Iskra — RIZ — R. Čajevec

1968

20. let proizvodnje električnih števecv

1. 7. 1968

Pripojitev podjetja RIZ Zagreb združenemu podjetju Iskra Kranj

1968

Trije »Oskarji« za Iskrino embalažo

Strokovna komisija USUF je podelila nagrado GRAND PRIX za Iskrin projektor KO-8 za odlike: najboljša oblikovna in funkcionalna stvaritev s področja kinotehnike

4. 7. 1968

Prvi dan Iskre v Semiču

1969

20 let Iskra-RIZ Zagreb

V Caracasu je bila ustanovljena mešana družba Iskra-Televias C. A.

20 let Tovarne električnih aparatov, Ljubljana

20 let Iskre-Tovarne elementov za elektroniko v Ljubljani

Preselitev vseh oddelkov v nove prostore Tovarne polprevodnikov v Trbovljah

Izdelanih že 1000 projektorjev za normalni film

1970

1. zasedanje delavskega sveta ZP Iskra
Predsednik Zdravko Tekavec

Otvoritev proizvodnega oddelka Iskrinega obrata ATN na Blejski Dobravi pri Jesenicah

DO Iskra Elektromehanika Kranj

Začetek proizvodnje telefonskih enot na Blejski Dobravi

1971

Opustitev panoge kinoprojektorjev v Iskri Elektromehaniki v Kranju

20-letnica Tovarne za elektroniko in avtomatiko na Pržanu

1972

Drugi »EVROŠTAR« za Iskrino embalažo

Milijonti programator za pralne stroje v TOZD Iskra Aparati, Ljubljana

Soglasnost DS ZP Iskra za vključitev delovne organizacije EMO Celje v ZP Iskra

10 let Tovarne usmerniških naprav Novo mesto

Podpis pogodbe o poslovno tehničnem sodelovanju na področju razvoja in oblikovanja aktivnih elektronskih elementov za potrebe proizvodnje televizorjev v Iskri Pržan in firmo ATES v Milanu

10 let Tovarne elektronskih naprav (TEN) v Stegnah

1973

Priključitev Podjetja ELEKTRON VRHNIKA k ZP Iskra kot ANTENE

Tovarna baterij ZMÄJ postane nova članica ZP Iskra

Osvojitve elektronskega števca električne energije v polprevodniški tehniki

Priključitev EMO Celje k ZP Iskra

Združitev tovarn usmerniških naprav in podjetja »ELA«

ZLATA PLAKETA — nagrada za dobro kakovost izdelkov SFRJ

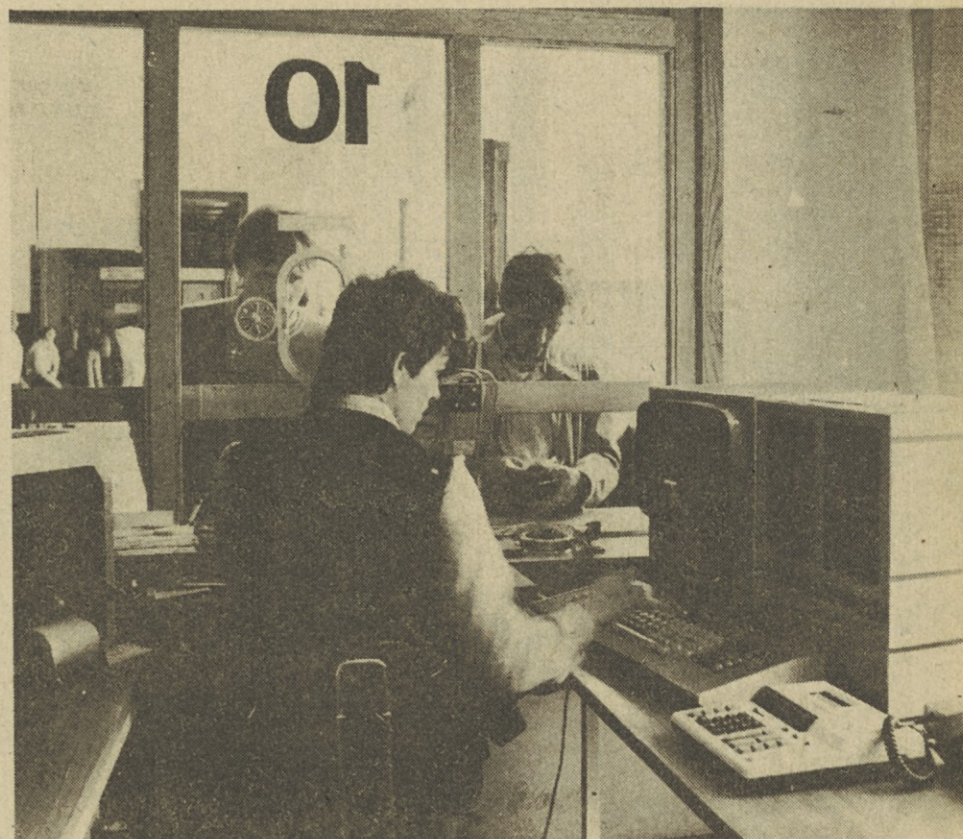
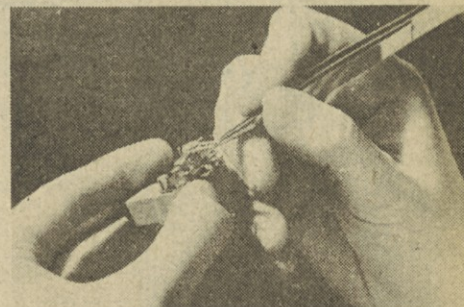
1974

Vključitev »VEGE« (Tovarne optičnih in steklopihaških izdelkov) kot TOZD v Iskro Elektromehaniko

8. 1. 1974

Drugi obisk predsednika TITA v Iskri Elektromehaniki Kranj

Nagrada LE PRIX DE PROMOTION INTERNATIONALE za ZP Iskra

1976

25 let Tovarne potenciometrov in uporov v Šentjerneju

25 let uspešnega in naglega razvoja proizvodnje kondenzatorjev v DO Industrija kondenzatorjev Semič

25 let TOZD Magneti

Osrednja slavnost ob 30-letnici Iskre Elektromehanike Kranj

15 let Tovarne instrumentov v Otočah

27. 5. 1976

Zakoličenje objekta za Center za elektrooptiko v industrijski coni v Stegnah v Ljubljani

Začetek gradnje v juliju 1976

Organiziranje nove temeljne organizacije — Tovarne računalnikov Kranj v okviru Iskre Elektromehanike Kranj

1977

Podpis samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Iskra

Tovarna baterij ZMAJ postane samostojna delovna organizacija v SOZD Iskra

Nova TOZD RAČUNALNIŠTVO v DO Iskra Elektromehanika

Deset let sodelovanja Iskra-GIRMI

30 let proizvodnje električnega ročnega orodja

Milan Železnik — prvi Iskrin nagradenec za življenjsko delo za vzhodne dosežke v tehnološkem in organizacijskem razvoju Iskre

Izločitev delovne organizacije EMO Celje iz SOZD Iskra

Dvajset let sodelovanja Iskra-GOERTZ

25 let tovarne feritov — Otvoritev rekonstruirane tovarne TOZD FERITI v DO ISKRA Industrija elementov za elektroniko

Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za MIKROELEKTRONIKO

1978

Izdelana tritisoča centrala za javljanje požara v DO Industrija za avtomatiko Ljubljana

Otvoritev tovarne računalnikov Kranj v DO Iskra Elektromehanika Kranj

Otvoritev Tovarne mikroelektronike 20-letnica Tovarne elektrolitov, Mokronog

Položitev temeljnega kamna za novo tovarno

1979

ZORIN — nova delovna organizacija
Uspeli referendum o združitvi TOZD BII (Biro za industrijski inženiring), CAOP (Center za obdelavo podatkov), INDOK center (Informacijsko dokumentacijski center) in Standardizacija

100 tisoči POBI polnilnik za akumulatorje za osebne avtomobile v TOZD Napajalne naprave Novo mesto

1. 7. 1979

Iz delovne organizacije Iskra Elektromehanika Kranj se izločijo temeljne organizacije:

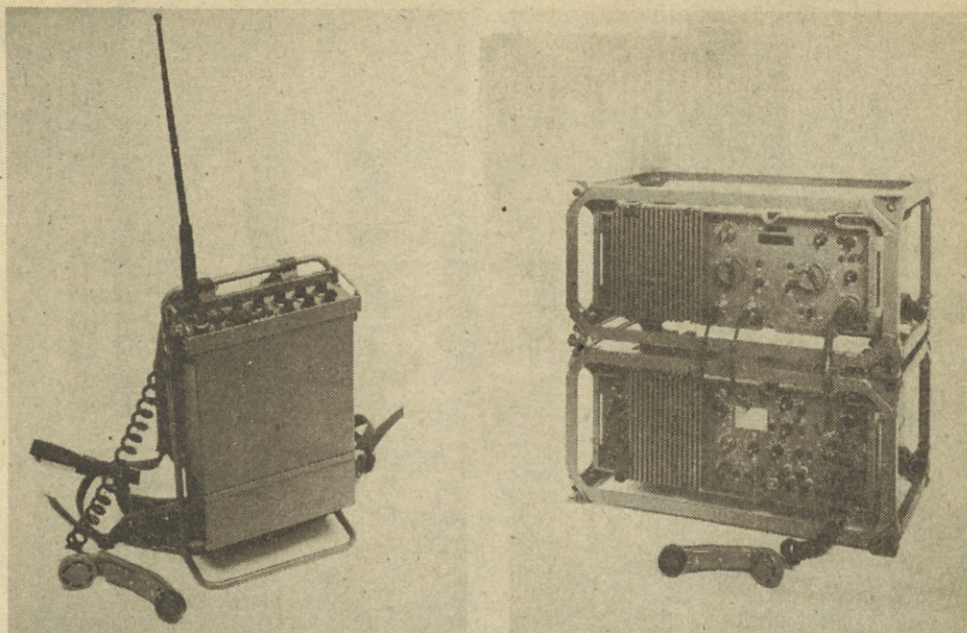
- Tovarna elektronskih elementov Horjul
- Inštitut za prenosno tehniko Ljubljana
- Tovarna elektronskih naprav Ljubljana

1979

Četrto stoletje dejavnosti tovarne merilnih naprav v DO Iskra Elektromehanika Kranj

julij 1979

Slavnostna otvoritev novih obratnih prostorov za Center za elektrooptiko

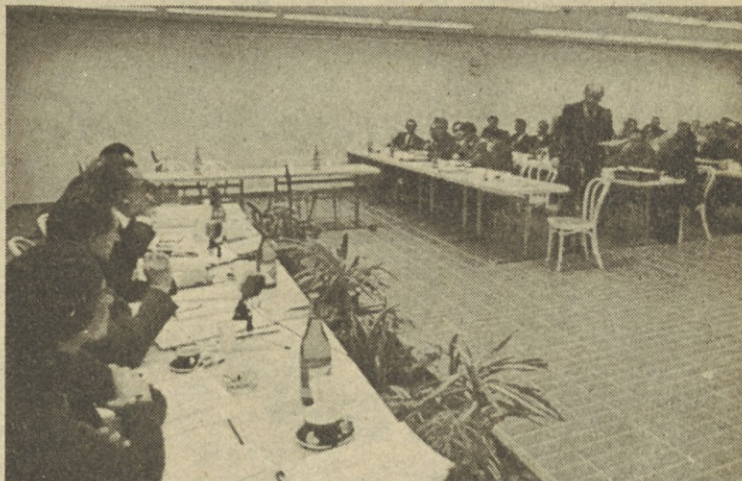
1980

Izvolitev Franca Mlakarja za predsednika CEE (CEE: mednarodna komisija za pravila za testiranje električne opreme)
NAGRADA AVNOJ za SOZD Iskra

1. 1. 1980

Izložitev »CEO« (Center za elektrooptiko) iz DO Iskra Elektromehanika, Kranj

Nastane samostojna delovna organizacija

1981

Podelitev nagrade Borisa Kraigherja Silvu Hrastu kot priznanje za izjemne dosežke trajnejšega pomena pri uresničevanju ciljev organizacij združenega dela in poglobljanju odnosov v gospodarstvu
Nova embalaža PER-BOX paleta

Nov dosežek Franca Perčiča iz razvojnega oddelka za embalažo v Iskra Marketing

Slavnostna otvoritev Centra sistemov za avtomatizacijo v delovni organizaciji Iskra Avtomatika

Slavnostna otvoritev Tovarne industrijske elektronike v Kostanjevici

Podelitev nagrade Iskre Francu Križnarju za življenjsko delo in za prispevek pri razvoju samoupravljanja in družbenopolitične aktivnosti

1982

Trideset plodnih let TOZD tovarne feritov

Otvoritev Tovarne ročnega električnega orodja v Ekvadorju

Tisoči polnilnik akumulatorjev CA-69 iz TOZD Napajalne naprave, Novo mesto

Priključitev Delte k SOZD Iskra

Trideset let TOZD Keramika Vižmarje

Kronika Iskre 1946 — 1986

30 let Iskrinega predstavnitva v Beogradu

1983

Prodaja licence za elektroakustični del telefonskega aparata, realiziran v CMOS integrirani tehnologiji v ZDA TOZD Terminali

Prodaja know-how za izdelavo trifaznih števcov v Tuniziji TOZD tovarna števcov, DO Iskra Kibernetika

Podelitev posebnega priznanja društva za procesno in merilno tehniko Viktorju Koscu, direktorju TOZD tovarne števcov, Kranj

V interni promet spuščena prva Iskrina digitalna telefonska centrala Iskra 2000/20

DO Iskra Telematika Kranj
Izdelan prototip mikroročunalnika PARTNER TOZD Iskra Delta

Milijonti števec električne energije za Zvezno republiko Nemčijo

TOZD tovarna števcov, Kranj
Peta obletnica delovne organizacije Iskra Delta

1984

Podpis licenčne pogodbe po kateri bo Iskra Delta prodala ameriški firmi Spectra Logic Corporation znanje in tehnologijo za dve kompleksni računalniški napravi

10 let Iskra TOZD Tovarna malih zaganjalnikov DO Iskra Avtoelektrika

4. 1. 1984

Gospodarska zbornica Slovenije podeli »Častno diplomu« SOZD Iskri Elektrovovski industriji

1985

Podelitev Plečnikove medalje Iskrinim prostorskim oblikovalcem

25 let Iskre TOZD KEKO Žužemberk (Tovarna keramičnih kondenzatorjev)

25 let Iskre Avtoelektrike

Podeljena svečana listina Univerze v Mariboru Iskri Industriji širokopotrošnih izdelkov Škofja Loka

30 let Iskre, TOZD Antene, Vrhnika (Tovarna anten)

Izdelan desetmilijonti enofazni električni števec in milijonti trifazni električni števec

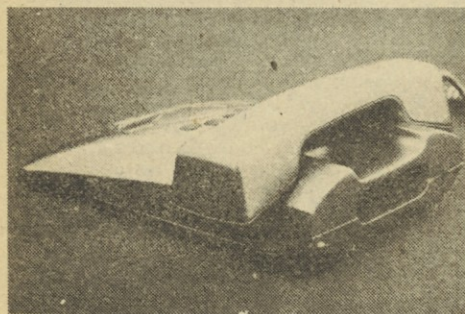
1986

Podelitev nagrad za diplomske in magistrske naloge

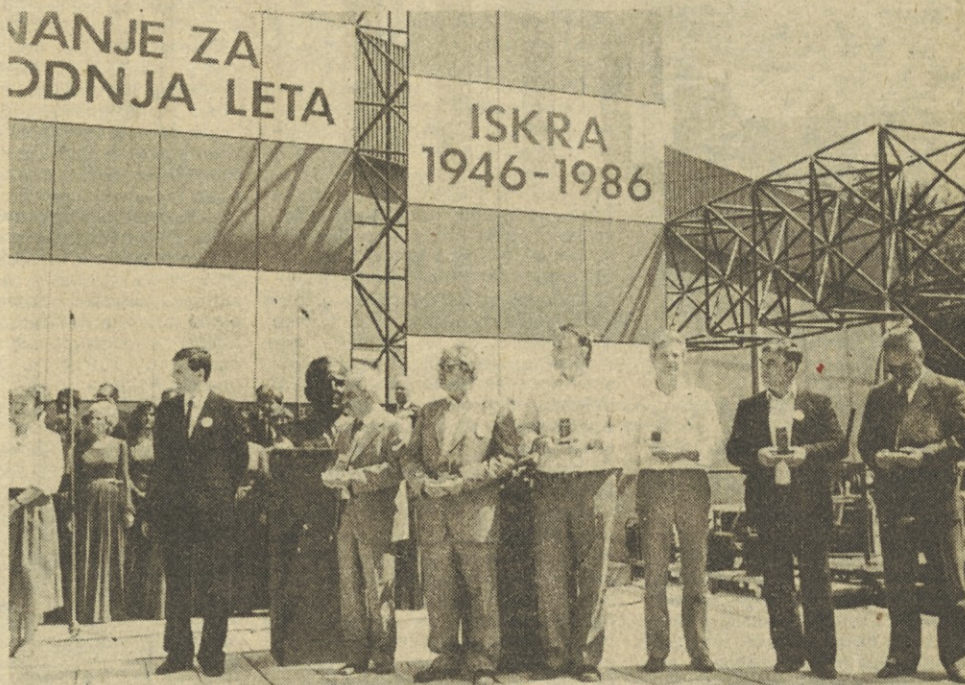
28. 6. 1986

Proslava 40-letnice Iskre ob dnevu borca in dnevu Iskre v Kranju

Jože Jekovec

Predstavljamo vam letošnje Iskrine nagrajence

V imenu vseh nagrajencev se je za prejete nagrade zahvalil Božo Lampič

Božo Lampič, DO Iskra Telematika

Glavna nagrada Iskre za štiridesetletno ustvarjalno delo v Iskri

Božo Lampič je eden tistih pionirjev Iskre, ki so s svojo prizadevnostjo, marljivostjo, pripravljenostjo in odgovornostjo polagali temeljne kamenčke v mozaik Iskre in vztrajno tlakovali njeno razvojno pot. Delovna pot v Iskri ga je vodila od orodjarja prek mojstra rezkarne, mojstra delavnice, glavnega tehnologa v telefoniji, organizatorja materialnega poslovanja, do revizorja za filijale ter vodje veleprodajnih in izvoznih skladišč. Ves čas se je intenzivno ukvarjal z inventivno dejavnostjo, aktiven pa je bil tudi v samoupravnih organih, družbenopolitičnih organizacijah, komisijah in društvih v Iskri in izven nje. Za svoje delo je poleg številnih pohval, priznanj in nagrad prejel tudi državno odlikovanje »Red dela s srebrnim vencem«.

Stanuje na Planini v Kranju, v enem izmed prvih stanovanjskih blokov, ki jih je bila zgradila Iskra za svoje delavce že pred davnimi leti. Sediva v njegovi dnevni sobi, ki je po svoje nenavadna. Na steni, v kotih, po policah in povsod je nešteto ur najrazličnejših velikosti, od preprostih kukavic, prek velikanskih stoječih in malo manjših stenskih ur, tja do dragocenihi, umetniško izdelanih namiznih ur v najrazličnejših stilih. Skratka, človek bi pomislil, da je prišel bodisi na razstavo ur, ali pa v kak boljši antikvariat, specializiran za urarstvo. Vendar ure niso samo v tej sobi, ure so prav povsod v stanovanju našega nagrajence, ki na naše začudeno vprašanje, odkod in zakaj toliko ur, preporostó pove, da

jih ima rad, da so ure njegova velika strast in kar je najvažneje, da vse te njegove ure tudi kažejo čas, saj jih je v glavnem vse sam obnovil, popravil in tudi dopolnil z manjkajočimi mehanizmi tako, da so spet začele tiktakati in kazati čas.

Po uvodnem kramljanju o urah, njihovih usodah, starosti in lepoti sva prešla na pogovor o njem, letošnjem glavnem nagrajencu Iskre, ki je to visoko priznanje prejel za skoraj enaštiridesetletno trdo delo v Iskri in zvesto pripadnost našemu velikemu kolektivu.

»V Iskro sem prišel septembra 1954 leta,« pravi naš sobesednik in takrat je tovarna nosila še ime Strojne tovarne ter se je šele marca naslednjega leta preimenovalo v Iskro. Poudari, da se je tu prvič zaposlil in v Iskri ostal vse do danes. Nепretgano. Pristavi, da sicer ni ves čas delal v kranjski Iskri, temveč v več njenih delovnih enotah.

»Z delom sem začel v Iskrini kranjski orodjarni,« doda natančneje. »nakar sem odšel v proizvojni, potem sem bil vodja tretje delavnice, to je rezkalnice, vrtnalnice in brusilnice. Od tam so me napoltili v tehnološki oddelek. Seveda pa nisem delal ves čas v Kranju, ki sem ga zapustil in se zaposlil v takratni PSO v Ljubljani, predhodnici današnje Iskre Commerce. V IC sem bil revizor in hodil sem na pregledne po naših filijalah, nakar sem prevzel vodenje skladišča in opreme za celotno Iskro Commerce. Poleg tega sem tudi upravljal

veleprodajna skladišča Iskre po vsej Jugoslaviji. Z reorganizacijo teh pa v Iskri v štirih desetletjih ni bilo malo, sem se spet vrnil v Kranj in tako še danes delam v skladišču gotovih izdelkov Telematike, oz. v skladišču vseh treh naših DO v Kranju. Po zadnji reorganizaciji sem trenutno vodja skladišča odpreme in transporta v Kranju.«

Tako nam je na kratko, brez posebnih fraz in zelo stvarno opisal svojo življenjsko kariero v Iskri naš sogovornik in dodal, da je po stroki strojni ključavničar, a je med delom opravljal razne tečaje in se tako usposobil tudi za odgovornejše naloge in opravila. Poudaril je, da je bilo v začetku v Iskri težko, ker so začenjali tako rekoč iz nič. Nenehno se je moral izpopolnjevati v znanju, saj so imeli najrazličnejše stroje, znanja in programov pa jim je primanjkovalo, zato so se morali nenehno učiti in izpopolnjevati.

Za konec pa je še povedal, da ga je nagrada Iskre prijetno presenetila in je je seveda zelo vesel, vendar pa je ob vsem tem še bolj vesel zato, ker dela nepretgoma že štirideset let v Iskri, v katerih je doživel številne prijetne trenutke, spoznal mnoge ljudi, najbolj pa je bil vedno vesel slehernega novega Iskrinega izdelka, ki so ga poslali bodisi na domače, ali tuje tržišče. Še zlasti pa je bil vesel, če so ljudje Iskrine izdelke dobro sprejemali in cenili njihovo uporabnost in kakovost.

D. Ž.

stran 15

Predstavljamo vam letošnje Iskrine nagrajence

Janko Jelenc, DO Iskra-Industrija širokopotrošnih izdelkov

Nagrada Iskre za pomembne dosežke na področju organizacije dela in tehnologije

Janko Jelenc, diplomirani inženir strojništva je v Iskri Železniki dobri petnajst let. Že kot pripravnik je spoznal domala vsa dela in naloge s področja tehnološke priprave proizvodnje. Pozneje je opravljal številne odgovorne naloge v zvezi z vrednotenjem dela in posodabljanjem proizvodnje. Aktivno je sodeloval pri vseh mejnikih v razvoju elektromotorjev v Iskri. Vsa njegova aktivnost je usmerjena v doseganje višje in zahtevnejše ravni proizvodnje. Kot pomočnik direktorja za tehnično področje in odgovoren strokovni delavec je zelo aktiven v Iskri pa tudi v krajevnih skupnosti, občini in na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani.

Pomočnik direktorja TOZD Elektromotorji Železniki za tehnično področje Janko Jelenc tudi v pogovoru ne skriva navdušenje do dela, ki mu je posvetil življenjsko pot: neprestano odkriva nova vprašanja, nova področja, nova zanimanja, ki mu predstavljajo delovno vodilo. V Tovarni elektromotorjev in gospodinjskih aparatov, kjer je zaposlen že osemnajst let, je kljub strmi prehojeni poti še toliko dela, da — kot sam pravi — časa za počitek preprosto ni in ga tudi ne bo!

Kaj se je v Tovarni elektromotorjev spremenilo v zadnjih dveh desetletjih?

»Elektromotorska proizvodnja je v marsičem specifična. Gre za elemente, po katerih je povpraševanje na trgu iz dneva v dan večje. V zadnjih dvajsetih letih je elektronika izredno napredovala in pripomogla, da so marsikateri elektromehanski deli utonili v pozabo. Z elektromotorji je prav nasprotno — v najrazličnejših okvi ih predstavljajo mišice, ki ubogajo elektronske »možgane« in so prav zato nenadomestljivi. Tudi zaradi človeške narave, ki teži k poenostavitvi vseh delovnih operacij, k vse večjemu udobju. Prav zato se za bodočnost proizvodnje elektromotorjev, čeprav bodo drugačni, kot so danes, ni treba bati. Ob mojem prihodu v Železnike leta 1968 so v celotni Iskri izdelali poldrugi milijon elektromotorjev letno. Danes ocenjujemo, da jih Iskra na leto izdelata najmanj 6 milijonov. Količinski napredek pa je spremljal tudi kakovostni premik in za rešitev marsikaterega tehnološkega problema smo na tem področju prav v Železnikih veliko pripomogli za celotno Iskro.«

Vseskozi ste v stikih z inozemstvom, kamor prodajate precejšen delež celotne proizvodnje. Kakšno mesto zavzemajo Železniki danes v svetu? Kako je vključitev v mednarodno trženje, za katero se je Iskra v Železnikih odločila kot ena prvih Iskrinih tovarn, vplivala na razvoj tehnologije proizvodnje elektromotorjev?

»Naša tovarna se danes uvršča v rang proizvajalcev malih in srednjih serij motorjev, kar pomeni, da moramo imeti veliko število kupcev, ki se jim moramo tudi prilagajati. Tega si brez stalnega stika s svetom ne bi mogli privoščiti, saj bi hitro brezupno zaostali za sodobnimi rešitvami. Samo z neprestanimi uvajanjem novosti, z neprekinjenim dotokom informacij s svetovnega trga, lahko ohranjamo ustrezne tržne vezi. Naša tovarna, ki kljub sorazmerno visokim številkam proizvodnje elektromotorjev še vedno dela za svetovne razmere le majhne serije, se z uvajanjem robotov in širšega obsega avtomatizacije ne more primerjati z velikimi svetovnimi proizvajalci, zato je naša moč v prilagodljivosti zahtevam manjših kupcev. To pa zahteva obilo znanja in seveda ustrezne opremljenosti. V zadnjih dveh desetletjih smo tu naredili

zelo veliko, vendar še zdaleč ne vsega. Prav zdaj smo v procesu prestrukturiranja proizvodnje, nameravamo izdelovati več motorjev za profesionalne namene. Ti pa se po proizvodni in vseh drugih značilnostih od sedanjega programa elektromotorjev za širokopotrošno uporabo povsem razlikujejo. Zavedamo pa se, da je naša prihodnost le v motorjih, ki bodo zahtevali mnogo več vložene znanja in dela ob manjši porabi materiala; tržni učinki pač predstavljajo smisel našega programa.«

Ob delu ste tudi študirali in opravili magistriraj. Študij je v marsičem temeljil na vašem delovnem področju?

»Magisterij sem opravil na področju avtomatizacije proizvodnje. To pa je seveda zelo blizu mojim delovnim aktivnostim, na fakulteti sem marsikateri problem iz tovarne lahko teoretično obdelal ter rešitve s pridom vključil v proizvodnjo. Korist je bila torej obojestranska.«

Iskrina nagrada je priznanje za vaše dosedanje delo. Kaj vam pomeni soglasna odločitev kolektiva, da prav vas predlagajo za to visoko priznanje?

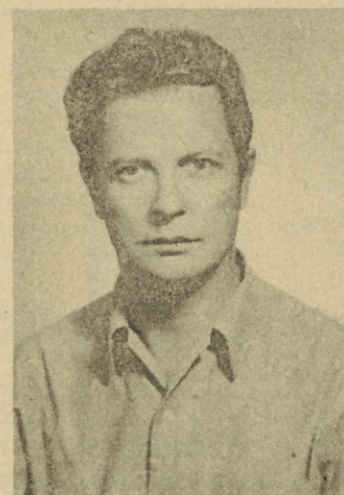
»V Železnikih je bilo vedno dovolj razumevanja za eksperimentiranje, čeprav vsi poskusi vedno tudi niso uspeli. Zato menim, da je Iskrina nagrada namenjena celotnemu kolektivu Tovarne elektromotorjev in gospodinjskih aparatov, ki je z razumevanjem za novosti pokazal veliko zrelost. Tudi naša tovarna letos praznuje 40-letnico in vsi si želimo, da bi jih praznovali še veliko. Zavedamo pa se, da si nikoli več ne smemo privoščiti obdobja, kakršno je bilo v Železnikih od leta 1902., ko je ugasnil plavž pa vse do povojnega obdobja, ko so morali domačini s trebuhom za kruhom, ali doma tolči revščino. Zato danes ne moremo počivati — medtem, ko izdelke dobro prodajamo, moramo razvijati nove!«

Stane Fleischman

Ludvik Jelinčič, DO Iskra-Industrija avtoelektričnih izdelkov

Nagrada Iskre za pomembne dosežke na področju poslovodstva v SOZD Iskra

Ludvik Jelinčič, diplomirani ekonomist, je v 26 letih dela v Iskri uspešno opravljal vrsto odgovornih nalog na organizacijsko-kadrovskem in finančno-komercialnem področju ter v vodstvu DO Iskra-Avtoelektrika, kjer je sedaj namestnik glavnega direktorja. Z ustvarjalnim pristopom pri razreševanju problemov in veliko sposobnostjo pravnega ocenjevanja dolgoročnih gibanj je znal tudi v zapletnih razmerah najti pravo pot, kar se je odražalo v nenehnem utrjevanju položaja Iskre-Avtoelektrike pa tudi sistema Iskre, kot celote. To dokazuje z vsakodnevnim delom v Iskri-Avtoelektriki, v organih družbenopolitičnih skupnosti občine in republike ter v vrsti komisij na ravni

SOZD Iskra, zadolženih za usklajevanje procesov planiranja.

Pred 26 leti se je pričel zbirati v Šempetru pri Gorici nov kolektiv, nastajala je današnja Iskra — Avtoelektrika. Med prvimi je prišel v krog novih sodelavcev tudi letošnji Iskrin nagrajenec Ludvik Jelinčič.

Izredno prijeten sogovornik je, saj spregovori o 26-letni prehojeni poti kot, da bi pravkar utrgal list iz spomina, na katerem je napisana burna zgodovina in pristavi: »Bilo je leta 1960, ko sem prišel v Avtoelektriko po treh letih dela v jeseniški Železarni, na delovno mesto sekretarja, star 27 let. Tvorno in trpno sem doživljal in živel dobre in slabše trenutke vse od začetka, ko nas je bilo le 34 do danes, ko nas je 3400.«

Ludviku Jelinčiču je besedica

»jaz« skoraj tuja, vedno, ko govori o prehojeni poti uporablja zaimek »mi« in množino: »Nikoli ni bilo časa za dolgčas. Nепrestano smo živeli v razmerah, ko se je dogajalo kaj novega: širili smo proizvodnjo in asortiman izdelkov, iz dneva v dan nas je bilo več, nastajale, razvijale in rasle so službe, ki so bile v pomoč proizvodnji. Oblikovali smo organizacijsko delitev dela med službami in specializacijo služb. Ves čas smo se soočali in tudi reševali probleme človeka, ki velikokrat ni bil kos tako naglemu industrijskemu razvoju.«

Naš nagradjenec ima široko zkladnico znanja in bogatih napotkov, ki jih je mlajšim ves čas poklanjal, razdaljal in priporočal: »Red je temelj uspešnega dela. Urejene razmere, zavestno spoštovanje pristojnosti, odgovorno izvajanje dogovorjenih nalog, zgledno opravljanje zaupanega dela, vse to je pogoj, da lahko skupno, kot kolektiv naredimo zelo veliko.

službah, v proizvodnji uspešno izdelali, v avtomobilski industriji pa koristno uporabili, saj je pomenil zagotovilo za delo, zaslužek in nadaljnji razvoj kolektiva.

Vesel je bil vsakega novega kupca, ki je iskal izdelek in ga je v Avtoelektriki tudi dobil. Vesel je bil vsakega novega domačega dobavitelja, ki mu je uspelo izdelati kakovostno gradivo, ali sestavni del za avtoelektrične izdelke. Vesel je bil priznanj, ki jih je Avtoelektrika prejela in jih še prejema za zgledno poslovno-tehnično sodelovanje in izjemne dosežke. Vesel je bil tudi uric, ko so s sodelavci proslavili srečen dogodek, ali poslovni uspeh in bili razposajeni ter srečni. Nagradjenec Ludvik Jelinič je naš razgovor zaključil z njegovo največjo željo: »Želim, da bi tudi v naprej v kolektivu negovali dosežene uspehe, pravilno dojeli nov čas in nove naloge ter plemenitili dosedanjo uspešno tradicijo.«

»Bomo, bi mu sigurno v en glas

Tudi tako so Iskraši na dnevu Iskre, dnevu borca izkazali pripadnost svojemu velikemu kolektivu

Nenehno se je potrebno izobraževati in učiti. Učiti tudi pri boljših od nas. Za posameznika in organizacijo je nepogrešljivo, da se prilagajata razmeram in da sta gibljiva pri zasledovanju ciljev. Za uspešno delo pri tako veliki asociaciji združenega dela kot je Iskra je potrebna velika privrženost Iskri. To dojemam kot pripravljenost, da leto in dan tvorno in kritično deluješ, da bi res vsi uresničevali cilje ter spoštovali načela in pravila, ki smo si jih določili za skupno delo, za dosego skupnih ciljev.«

Na listu zgodovine je imel podčrtan trpkiji stavek. Vedno ga je namreč prizadelo, ko so v preteklosti ugotovili, da so s kakšno odločitvijo pogrešili in spoznali, da jim še takšni napori ne bodo dali sadu. Ko v dnevnih zadevah niso mogli doseči notranje občutenega poenotenja pogledov in zato ni bilo tiste harmonije, ki je bila potrebna za dobro izvedbo nalog.

Seveda so bili tudi veselejši utrinki, saj se je najbolj veselil nenehne rasti kolektiva, tudi za ceno osebnega odpovedovanja. Vseh 26 let so delali in snovali v znamenju širitve proizvodnih in strokovnih zmogljivosti. Vesel je bil vsakega novega tehnično zahtevnejšega in izpopolnjenega izdelka, ki so ga razvili v tehničnih

odgovoril 3400 članski kolektiv Iskre — Avtoelektrike in mu hkrati čestital za prejeto visoko priznanje.

Marko Rakušček

Janez Kern, SOZD Iskra

Nagrada Iskre za pomembne dosežke v razvoju samoupravljanja in delovanju družbe-

Delegacija Zveze borcev in mladina Iskre je s prireditvenega prostora odnesla venec k spomeniku padlih za svobodo na Trgu revolucije v Kranju

nopolitičnih organizacij SOZD Iskra

Janez Kern je v Iskri zaposlen od leta 1958. Že zelo zgodaj se je aktivno vključil v delo samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, kjer je prevzemal različne odgovorne funkcije. V dobršni meri je njegova zasluga, da se je na ravni SOZD Iskra uveljavila vloga sindikalne organizacije in delavskega sveta, kot iniciatorjev in nosilcev aktivnosti samoupravnega dogovarjanja, kar odločujoče prispeva k uspešnemu delovanju SOZD Iskra. S svojim širokim poznavanjem dela in življenja v SOZD, doslednim in poštenim ravnanjem in sposobnostjo za demokratično tilsko delo si je pridobil pri delavcih Iskre velik ugled.

»Vsekakor je Iskrina nagrada zame izredno priznanje, priznanje za minulo delo, zlasti pa obveznost za naprej. Ob tem bi rad to nagrado delil tudi z drugimi prizadevnimi Iskrinimi samoupravnimi in družbenopolitičnimi delavci, saj brez njihovega sodelovanja in njihove prizadevnosti v Iskri ne bi dosegli takšnih pomembnih dosežkov.

Zdaj, ko odhajam na novo dolžnost v Zvezno skupščino, se še toliko bolj zavedam, da je Iskra, kot velik poslovni sistem eden izmed stebrov gospodarskega in družbeno-ekonomskega razvoja. Takšne pozicije mora vsekakor ohraniti, to pa seveda terja od vseh nas dodatne napore. Strniti moramo naše vrste, kajti le tako bomo uresničili to, kar si želimo.

Jasno moramo opredeliti smeri razvoja, samoupravna organiziranost pa terja še dodatne ustrezne dopolnitve, dopolnitve predvsem v naših medsebojnih odnosih. Skupaj moramo tudi sanirati položaje tam, kjer je to potrebno, prepričan pa sem, da ima Iskra v tej smeri dosti moči in hrabrosti.

Odločitve, ki smo jih sprejemali v procesu samoupravnega odločanja, so bile trdne in jasne, vendar pa moramo zdaj, ko se mi je iztekel mandat predsednika delavskega sveta SOZD Iskra, ugotoviti, da so bila v procesu izvajanja še vedno

prisotna nekatera odstopanja od začrtanih smeri. To nam seveda zavira proces hitrejše rasti.

Ugotavljam tudi, da so interesi močno zdiferencirani. Zato bo potrebno mnogo skupnih naporov, da se bomo uskladili v globalnih pogledih in konceptih razvoja Iskre. Skratka, naloge bodo terjale mnogo naporov, da se bomo zavestno opredelili na osnovnih temeljih kreiranja medsebojnih odnosov. Le tako lahko pričakujemo ustrezne uspešne poslovne rezultate in seveda, varno delo vseh.«

Božo Lampič, DO Iskra-Kibernetika

Nagrada Iskre za pomembne dosežke na področju razvoja organizacije ter za samoupravno in družbenopolitično aktivnost

Božo Lampič je zaposlen v Iskri od leta 1965, trenutno kot pomočnik komercialnega direktorja DO Iskra-Kibernetika. Opravljal je številne pomembne naloge s področja ekonomike in planiranja, bil pa je med drugim tudi sekretar OO ZK TOZD Števec, predsednik de-

lavskega sveta DO Kibernetika in predsednik odbora za usklajevanje planskih dokumentov SOZD Iskra. V zadnjem času je aktivno delal predvsem pri pripravah in usklajevanju planskih dokumentov, analizah poslovanja DO, tekočem spremljanju realizacije proizvodnje in izvoza, mikroracionalniški obdelavi podatkov itd.

Božo Lampič je delavec, ki je s svojo strokovnostjo in delom v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah mnogo doprinesel k razvoju DO Iskra-Kibernetika.

Iskrina nagrada mi osebno pomeni veliko priznanje, hkrati pa tudi vzpodbudo za nadaljnje delo. Pri tem pa bi rad poudaril, da to ni nagrada, namenjena samo mojemu delu in meni, temveč naši celotni delovni skupini. Tako so rezultati mojega dela plod sodelovanja vseh mojih sodelavcev in vseh tistih, ki so z nami vodili vse delovne akcije. In če že moram govoriti o svojem osebnem prizadevanju in prispevku, potem moram poudariti hkrati tudi sodelovanje vseh tistih, ki so bili vpleti v naše in moje delo.

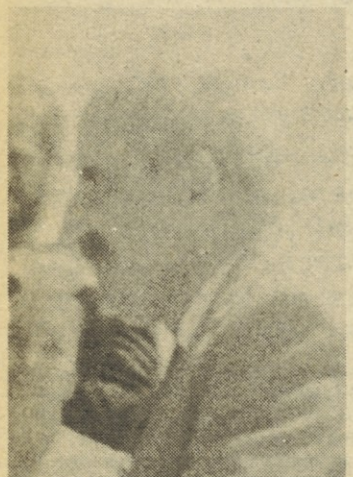
Tu predvsem mislim na vse tiste drzne cilje, ki smo si jih zastavili in jih bomo uresničili v naslednjih petih letih. Začeto in zastavljeno delo moramo namreč nadaljevati, za to pa bo potrebno še veliko naporov, ker smo si s svojimi načrti pač zastavili visoke cilje. Ti cilji pa so v tem, da mora Kibernetika v prihodnje več kot polovico svoje proizvodnje izvoziti na tuja tržišča, inovirati moramo vse naše proizvodne programe in skoraj dve tretjini naših dosedanjih izdelkov moramo zamenjati z novimi izdelki.

In usklajeno delo vseh, od znanja, proizvodnje do prodaje, mora pač biti takšno, da bomo lahko naše nove izdelke zares posodobili in uspešno plasirali na tržišče.

To pa seveda vsekakor ne bo lahko, čeprav dobro vem, da naš kolektiv deluje dobro, kar je poročilo za prihodnost, pri čemer, o tem sem prepričan, zato dobri rezultati tudi ne bodo izostali.

Za konec pa naj še povem, da se v našem delovnem kolektivu zelo dobro počutim in so odnosi med nami zares tovariški in odkriti, zato je zares lepo in prijetno delati. Tudi v prihodnje.

D. Ž.

Anton Ogorelec, Fakulteta za elektrotehniko, Ljubljana

Nagrada Iskre za dolgoletno ustvarjalno raziskovalno delo za pot-rebe Iskre

Prof. dr. Anton Ogorelec je dolgo vrsto let delal v Tovarni električnih aparatov (TELA), od leta 1978 pa je predstojnik katedre za elektroenergetske sisteme in naprave na Fakulteti za elektrotehniko. V Iskri je vodil številne raziskovalne projekte, ki so uspešno zaživel v praksi. Področje njegovega raziskovalnega dela so predvsem zaščita elektroenergetskih naprav in sistemov, avtomatizacija in vodenje elektroenergetskih sistemov ter stikalna tehnika. Bistvena značilnost njegovega dela je v tem, da je reševal predvsem probleme iz prakse in da je znal pritegniti k raziskovalnemu delu mlajše raziskovalce.

Dr. Ogorelec je član številnih domačih in tujih strokovnih organizacij, bil pa je tudi pobudnik za ustanovitev znanih nagrad Vratislava Bedjančiča.

Naj bom kar iskren za začetek. Izredno sem bil namreč presenečen, da sem kot zunanji sodelavec Iskre prejel to vaše visoko priznanje, saj sem bil prepričan, da so vaše nagrade namenjene le članom vašega kolektiva. Toda dejstvo, da jih vsako leto izročate tudi svojim zvestim zunanjim sodelavcem samo priča o vaši nujni, potrebi in tudi ciljem čim tesneje sodelovati z znanostjo in univerzo, saj je danes v svetu prevladujoča simbioza med znanjem, produkcijo in prodajo temeljni činitelj moderne in sodobne industrijske proizvodnje. Pri tem je potrebno biti namreč uren, slediti prilagodljivostim ustrezno vsem znanstvenim dosežkom v svetu, jih hitro prilagajati proizvodnji in le-to čim hitreje plasirati na svetovno tržišče. In mislim, da se Iskra tega v celoti še kako dobro zaveda, zato vaše priznanje meni ni samo priznanje meni osebno temveč znanju in znanosti kot takšni.

Sicer pa moram poudariti, da sem svojo inženirsko in tudi znanstveno kariero pričel prav v Iskri. Torej izhajam iz nje in še čutim te korenine, čeprav se zadnja leta posevečam znanstvenemu in pedagoškemu delu na fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani.

Toda tudi kot univerzitetni učitelj nikoli na pozabljam na Iskro in zato si vedno prizadevam, da kot član nekaterih pomembnih mednarodnih znanstvenih združenj in ustanov pritegnem v te inštitucije tudi Iskraše. To pa zato, ker so prav te ustanove in združenja pomemben činitelj naglih in sprotnih pretokov sodobnega znanja in dosežkov, kar vse je lahko samo Iskri in vsej Sloveniji in Jugoslaviji le v korist.

In končno moram poudariti, da velja moja posebna skrb zlasti mladim, ustvarjalnim in bodočim strokovnim kadrom, kajti v njihovih rokah sta prihodnost in napredek. Takšne kadre pa moramo vzgojiti in uspešno naučiti, da se bodo znali spopasti z izzivi sveta in prihodnosti, z izzivi, ki niso niti majhni niti nepomembni. In Iskra bo s takšnimi kadri vsekakor lahko odgovorila in odgovarjala na izziv razvitega sveta in mu kljubovala tako danes kot jutri.

D. Ž.

Zdenek Skok, DO Iskra Commerce

Nagrada Iskre za pomembne dosežke na področju trženja v SOZD Iskra

Zdenek Skok se je leta 1964 zaposlil v Iskri Commerce, kjer je delal vse do upokojitve februarja 1986. V tem času je bil dvakrat direktor Iskrinega predstavništva v Nemški demokratični republiki ter direktor tržnega področja SEV.

Promet z deželami SEV se je od leta 1964 do 1982 povečal od 0,3 milijona dolarjev na 91,6 milijonov dolarjev, kar je v veliki meri rezultat njegovega osebnega prizadevanja. Na izpostavljenem položaju v NDR pa se je izkazal z izvirnim in kreativnim pristopom, kar se je odražalo v nenehni rasti izvoza Iskre v NDR.

Za svoje delo je prejel tudi visoko vzhodnonemško priznanje. Kot eden izmed tvorcev Iskrine politike trženja v deželah SEV ima Zdenek Skok pomembne zasluge za uveljavljanje Iskre na tujih trgih.

»Priznati moram, da me je nagrada Iskre presenetila. V življenju namreč nisem bil navajen, da bi za svoje delo dobival priznanja, ali celo nagrade. Temu je botrovalo tudi to, da sem bil včasih samosvoje v mišljenju in odprte besede. Vedno sem pozorno poslušal dobre predloge, ko pa smo sprejeli odločitev, nisem trpel izmikanih in neizpolnjevanja dogovorov.

Zaradi teh mojih lastnosti sem imel po eni strani veliko prijateljev, po drugi pa je bilo precej tudi takšnih, ki jim moje vedenje ni bilo všeč. Pri tem sem se velikokrat spomnil na Cankarja, ki je ob neki priložnosti dejal: »Domovina, ti si kakor vlačuga — zavračaš tistega, ki te ljubi.«

Delo v Iskri sem opravljal po svoji vesti in nisem prepričan, da sem dosegel kaj posebnega. Po 23. letih dela in ob odhodu v pokoj so mi tovariši Iskraši priredili zelo prijeten poslovni večer, ne katerem sem dobil občutek, da vendar moje delo ni bilo neopazno. Še bolj presenečen sem bil, ko so mi sporočili, da bom dobil nagrado Iskre, saj sem službo jemal kot svojo dolžnost.

Seveda me bodo z Iskro vedno vezali lepi spomini. Kot njen predstavnik v tujini sem tudi spoznal, da je Iskra veliko več, kot jo občutimo doma. V Iskri sami je dosti dobrih tovarišev in strokovnjakov, s katerimi sem zelo rad sodeloval. Tokratna nagrada je to mojo pripadnost Iskri še poglobila.«

Zdenetu Skoku nihče ne bi pripisal, da je že v pokoju. Pri svojih 60. letih deluje precej mlajši in zato smo ga povprašali, zakaj svojega bogatega znanja in izkušenj ne bi še naprej, vsaj občasno, posredoval mlajšim v Iskri. V svojem slogu je tole odvrnil: »vedno sem se držal linije in zato sem prepustil opravljanje odgovornih nalog mlajšim. Res pa je tudi to, da mora biti človek v poslovnem življenju prisoten vsak dan ter se soočati z vso problematiko, da lahko nato konstruktivno in uspešno deluje. Ker te možnosti zdaj nimam, nisem prepričan, da bi bil lahko za Iskro še posebno koristen.«

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

Naš sogovornik
ing. Vladimir Klavs

Od telegrafskega tečaja do radijske zveze z vrhovnim štabom

Prav za to številko sva z našim sobesednikom sklenila, da bova prekinila tekočo pripravo in se povrnili za dobra štiri desetletja nazaj in obudila spomine na njegove partizanske dni, saj prav v tej številki proslavljamo dan Iskre in dan borca, 4. julij.

Takole je naš sobesednik obudil spomine na svoje partizanske dni:

Bil sem eden izmed udeležencev prvih telegrafskih tečajev, ki jih je že leta 1941 organiziral in vodil Uroš Kukovec v Ljubljani. Vaje smo imeli na raznih krajih, predvsem po zasebnih stanovanjih. Nekoč smo se sešli v Dukičevem bloku v stanovanju režiserja Bojana Stupice. Že vnaprej smo se dogovorili, kako se bomo zagovarjali v primeru policijske racije: trdili bomo, da se sestajamo zaradi skupnih vaj v deklamiranju in recitiranju.

Ko so Italijani obdali Ljubljano z žično oviro in sem ostal zunaj — stanoval sem namreč v Zalogu — sva s Poldetom Mačkom nadaljevala najino delo. Po navodilih Uroša Kukovca, ki naju je tu pa tam obiskal, sva pripravljala take tečaje tudi na tej strani žice.

Ves prosti čas sem posvečal radiu in telegrafiji. Izdelal sem si preprost kratkovalovni radijski sprejemnik. Tako sem spoznal vse poročevalske agencije, ki so objavljale vesti o telegrafiji, njihove valovne dolžine, pozivne znake in čas oddajanja. Ker še nisem znal dovolj spretno brati Morseove znake, sem poslušal tudi ponoči. Radio London je namreč ob treh ali ob štirih ponoči oddajal poročila zelo počasi — le kakih 40 znakov na minuto. Zato jih je lahko sprejema tudi začetnik, kajti običajna hitrost znaša po 120 do 150 in tudi po več znakov na minuto.

Hitro sem napredoval in v začetku zime 1941—1942 sem bil že kar precej usposobljen za vsako hitro sprejemanje, poznal pa sem tudi ves kodni sistem telegrafskega prometa. Pravih izkušenj z radijskimi zvezami pa si seveda nisem imel kje pridobiti.

V začetku leta 1942 je postajalo čedalje bolj nevarno, racije in aretacije so bile na dnevnem redu in ponoči si nisem več upal ostati doma. Zato sem se zvečer pred policijsko uro zatekel v Zadobrovo k Mačkovim, kjer sva s Poldetom še naprej delala najrazličnejše radijske poskuse. Ko tudi tam ni bilo več varno, sva prenočevala kakih osem do deset metrov globoko pod zemljo in meter do dva nad vodno gladino v vodoravno ležečem rovu v vodnjaku, ki je bil namenjen za preskrbo z vodo parne lokomobile na žagi.

V začetku maja 1942 sem dobil novo nalogo. Uroš me je obvestil, da bo pome prišel nek »trgovski potnik« po imenu Turk, ki bo povprašal za Klisa (to je bilo moje ilegalno ime). Z njim naj se dogovorim, kako bom odšel v partizane na Dolenjsko. S Turkom pa naj bi se sestala na železniški postaji v Stični.

Dogovorjenega dne sem se z vlakom pripeljal v Stično in tam izstopil, toda Turka (Rudija Jančarja) sem čakal zaman. Pozneje sem izvedel, da mu je odhod preprečila italijanska racija v njegovem rajonu. Res ne vem, kaj bi storil, če po naključju ne bi imel tam nekaj svojih sorodnikov. Tako pa sva z očetom, ki me je spremljal, stopila k njim do prve partizanske straže v dolini Krke.

Prišel sem seveda brez dokumentov in povezave, zato pa je bil tudi sprejem temu ustrezen. Videti je bilo, da me zasljuje vsakdo, kdorkoli utegne. Spominjam se, zasljujal me je takratni komisar Jernej Posavec, pozneje pa še Dušan Kveder-Tomaž. Obema sem povedal svojo zgodbo: da sem poslan kot telegrafist in da moram prevzeti neko radijsko postajo, ki je ostala od bivše jugoslovanske vojske in s katero bom delal. Vsi so me le spraševali, na moja vprašanja, kaj je s to postajo pa nisem dobil nobenega odgovora. Ko pa me je zvečer Tomaž spraševal o nadrobnostih s tečajev, odkod sem doma in kako se pišem, je postal nekoliko bolj pozoren. Poznal je mojega brata Jožeta, ni mi pa hotel povedati, če je na Blatnem klancu res padel. Toda odtlej je bilo konec njihovega nezaupanja vame.

Ko je čez dva dni za menoj prišel še Turk, sva krenila v Glavno poveljstvo slovenske partizanske vojske. Tam sem nestrpnost čakal, kdaj bova s Turkom, ki je bil izšolan radijski tehnik, odšla po radijsko postajo. Že naslednjega dne sva se s kurirjem napotila ponjo globoko v gozd, kjer je bila postaja skrita. Moje razočaranje pa je bilo nepopisno, ko smo iz mokrega lista med skalami izvlekli postajo, ki je bila zaradi vlage in plesni povsem neuporabna. Ostal sem torej brez postaje. Turk se je nato vrnil v Ljubljano, jaz pa sem medtem opravil razna priložnostna dela in čakal, kdaj bodo iz Ljubljane, kot je bil Turk zagotovil, poslali novo radijsko postajo.

Ko smo se preselili v Kočevski

Rog, smo prejeli obvestilo, da je iz Ljubljane dospelo na Krim oziroma na Mokrc precej raznega materiala, tudi radijskega. Prav takrat pa se je začela velika italijanska poletna ofenziva. Takoj so me poslali tja v spremstvu posebne patrolje z nalogo, da rešimo poslani material pred Italijani.

Skupaj z intendanti partizanskih enot na tem območju smo sicer našli kup zabojev (vsega materiala je bilo za dva železniška voza), rešiti pa ga le nismo mogli. Tisto noč so bili Italijani oddaljeni od tega partizanskega skladišča le nekaj sto metrov, kar smo ugotavljali po njihovih stražnih ognjih. Kolikor mogoče urno smo odpirali zaboje, za katere smo menili, da vsebujejo radijske postaje in radijski material. Na srečo se je intendantom dozdevalo, v katerih zabojih ga bomo našli, kajti vseh zabojev ne bi mogli odpreti. Odnegli smo največ, kar smo mogli, vse drugo pa smo morali prepustiti Italijanom, ki so že ob zori v strelcih krenili naprej in takoj odkrili to skladišče na prostem.

Z vso to robo sem se z nosači vred, ki mi jih je dal tamkajšnji partizanski komandant Andrej Flis-Sočan, umikal pred Italijani vse do Sodražice. Tja smo prispeli prav takrat, ko so jo Italijani s tanki napadli iz smeri Ribnice. Naši so se pogumno branili, vendar ni bilo mogoče računati, da bodo vzdržali pritisk mnogo močnejšega sovražnika. Zato sem moral takoj naprej. S pismom ki mi ga je bil ob odhodu s Kočevskega Roga izročil in podpisal Franc Leskošek-Luka, takratni komandant slovenske partizanske vojske, mi je uspelo prepričati Bojana Polaka-Stjenka, komandanta III. grupe odredov, o izrednem pomenu mojega poslanstva. Dal mi je za spremstvo patroljo z dvema puškmitraljezoma in vodiča.

Tako smo se srečno, brez zapletljajev, po silno vijugasti poti prebili čez kočevsko progo do Kampilj v dobropoljski dolini. Tam smo zasegli voz in skupaj z Radom Luznarjem, ki se mi je kot radiotehnik pridružil v Zapotoku, odrdrali proti Staremu logu in bazi v Kočevskem Rogu.

Z napravami in materialom, ki smo ga pripeljali, naj bi izpopolnili postajo za zvezo z radiom Svoboda Jugoslavija, ki je oddajal v Sovjetski zvezi. Toda ko je italijanska ofenziva v avgustu zajela tudi Rog, je ves ta material propadel.

Med ofenzivo in še precej časa po njej sem bil v raznih ustanovah in enotah, med drugim tudi v Cankarjevi brigadi, dokler nisem s Turkom odšel v Dolomite, kjer smo spet začeli pripravljati postajo za vzdrževanje radijske zveze s Sovjetsko zvezo in Vrhovnim štabom. Februarja 1943 pa se je bilo treba spričo nenehnih italijanskih in belogardističnih izpadov spet preseliti nazaj na Dolenjsko.

V tistih dneh so naše enote dosegle v Jelenovem žlebu veliko zmago. Med materialom, ki so ga ob tej priložnosti zaplenile, sta bili tudi dve radijski postaji, a žal zelo zastareli, s krožnimi okvirnimi antenami. Zvezo sta lahko vzdrževali le na nekajkilometrskih razdaljah. Pomagali pa sta nam v tem, da sva s Stanetom Vrščajem, ki je bil izvrsten tehnik-praktik, po mnogih poskusih ugotovila, da našim zve-

zam še najbolj ustrezajo valovne dolžine med 70 in 75 m. Da bi to ugotovitev tudi preverila, sva morala najin sprejemnik in oddajnik predelati za to valovno območje. Stane je hitro menjal tuljave, več sitnosti pa nama je povzročalo umerjanje, ker nisva imela pri roki nobenih merilnih pripomočkov. Pomagala sva si z valovnimi dolžinami raznih postaj, ki so napovedovale tudi svoje valovne dolžine, potem pa sva s kombinacijo nosilnih in višjih harmoničnih frekvenc lastnega oddajnika končno uredila oddajnik in sprejemnik za to frekvenčno območje. Da bi tudi sicer imela kar najboljšo pogoje za zvezo, sva postajo preselila na hrib Rigel nad Poljanami, kjer sva imela na voljo električno. Poskuse sva morala opravljati v največji tajnosti, kajti bila sva na »zemlji od nikogar« in brez vsake zaščite.

Že sem začel obupavati, če bova sploh mogla kdaj vzpostaviti radijsko zvezo z Vrhovnim štabom, ker so podatki zahtevali valovno dolžino 25 m, najinih predlogov, naj bi prešli na drugo valovno območje, pa niso hoteli upoštevati. Zato tudi s hrvaškim VII. korpusom, ki je bil v Korduni, ni bilo moč vzpostaviti zveze. Nazadnje sem le preprosil komisarja Glavnega štaba Borisa Kraigherja-Janeza, da me je poslal v štab tega korpusa z nalogo, naj se z njihovim radiotelegrafistom dogovorim o vseh potrebnih nadrobnostih.

V Korduni sem imel priložnost videti tudi neko zavezniško postajo te vrste in bil nadvse zadovoljen, ko sem ugotovil, da sva s Tonetom na pravi poti, ko sva trdila, da so za naše zveze potrebne valovne dolžine v območju 70—75 m. S hrvaškim radiotelegrafistom sem se dogovoril, da sva bova iskala na valu 73 m, in ko sem se vrnil v Slovenijo, sem lahko takoj vzpostavil zvezo, ki je izvrstno delovala. Telegrafist iz Korduna mi je nato posredoval še zvezo s hrvaškim glavnim štabom in od takrat naprej smo tudi naše brojavke, namenjene Vrhovnemu štabu, pošiljali prek hrvaškega glavnega štaba.

Čeprav so si v našem štabu zelo prizadevali, da bi z Vrhovnim štabom vzpostavili tudi neposredno zvezo, tega ni bilo moč storiti, ker so bili pogoji dogovorjeni na dolžini 25 m. Predlagal sem spremembo podatkov, predlagal pa ni bil sprejet. To vprašanje sem razrešil šele po kapitulaciji Italije, ko smo med novimi partizani našli poklicnega predvojnega telegrafista in ko sem se nato lahko ves posvetil organizaciji novih zvez.

Sicer pa vzpostavitev zveze z Vrhovnim štabom ni mogla več povzročati kakih posebnih težav, saj smo s hrvaškim glavnim štabom že imeli izvrstno zvezo pa tudi ustreznih izkušenj smo si pridobili že dovolj. Na valovni dolžini 73 m sem prosil telegrafista v hrvaškem glavnem štabu za posredovanje in tako smo telegrafistu v Vrhovnem štabu sporočili, da ga z dogovorjenim znakom kličevo in poslušamo na valu 73 m. To pa je bilo tudi vse. Zato, ker smo na lastno pobudo spremenili podatke za zvezo, me ni nihče klical na odgovornost. Tem manj, ker smo od tistega dne dalje imeli z Vrhovnim štabom vsak dan redno zvezo vse do konca vojne.

Uresničevanje celostne podobe Stegen

Ograja po zunanjem robu zemljišča s tremi aktivnimi in petimi neaktivnimi vhodi je nadaljevanje skupnega urejanja industrijske infrastrukture

V Stegnah delujejo naslednje delovne organizacije Iskre: Center za elektrooptiko, Industrija sistemov, elektronike in zvez, Industrija za avtomatiko, Industrija avtoelektričnih izdelkov, Mikroelektronika, Industrija elementov za elektroniko, Industrija baterij Zmaj, Invest servis, prihaja pa kranjska Telematika in še: zemljišče na tem kompleksu ima tudi Iskra Commerce. Imenovali smo samo delovne organizacije in ne njihovih TOZD. Slednjih je seveda še več.

Skupno zaposluje Iskra v Stegnah 3500 sodelavcev na industrijskem zemljišču, ki ga omejuje na eni strani odprt nezazidljiv prostor z vodovodnim črpališčem v Klečah in na drugi strani železniška proga Ljubljana-Gorenjska. Močno sploščen zemljiščni kompleks, s skoraj nikakršnimi možnostmi razširitve skrajaj ni bil tako zamišljen. Občinski botri so Iskri obljubili in zagotovili, ko je v Stegnah še rasla trava, da ima Iskra vse možnosti za razširitev in, da bo celotno zemljišče rezervirano samo zanjo. To je bila prazna obljuba, oz. preprosta propagandna gesta, ki je pripeljala Iskro v občino Šiško, čeprav je imela na voljo mnogo boljši zemljiški zazidalni kompleks blizu bivšega ljubljanskega letališča v Polju.

Nov zagon k urejevanju te problematike je prispevala analiza SOZD za srednjeročno obdobje 1981 — 1985, ki je nazorno prikazala neurejeno problematiko infrastrukture na industrijskem kompleksu v Stegnah in zlasti nujnost urejanja s stališča SLO in DS.

Iskrine delovne organizacije, locirane na Stegnah, so si skrajaj vsaka po svoje zamislile ureditev svojega tovarniškega kompleksa. Nekatere so si zamislile ograjo okrog svojega delovnega prostora, kar naj bi bilo alfa in omega infrastrukture. Druge, z nekoliko širšim pogledom pa so menile, da je treba enotno urejati celoten industrijski kompleks zaradi celostne podobe in prepletajoče se problematike, ki je torej ni moč urejati posamično.

Šele prepričevanje z argumenti je naposled obrodilo sad v obliki samoupravnega sporazuma, ki so ga sklenile septembra 1981. leta delovne organizacije glede izgradnje infrastrukture, oblikovanja celostne podobe kompleksa, združevanja sredstev ter prevzemanja finančnih obveznosti na industrijskem prostoru ŠP-3-Stegne. S samoupravnim sporazumom so bili v celoti nakazani tudi pogoji za skupno organizacijo in uresničevanje nalog narodne zaščite, civilne zaščite in fizičnega varovanja objektov v Stegnah.

Izdelan je bil infrastrukturni investicijski program in dela v tem okviru že potekajo. Prva zahteva po tem programu predvideva 2,2 km dolgo aluminijevo mrežasto ograjo, visoko 2,2 m ob zunanjem robu zemljišča. S tem bo celotni industrijski kompleks zaprt, kot bi moral biti že od samega začetka. Za dostop, oz. dovoz so predvideni trije vhodi, glavni na severno industrijsko cesto, poleg objekta MSO (montažno-servisna organizacija v okviru Telematike Kranj). Drug vhod bo pri Zmaju na nasprotnem koncu zemljišča, s priključkom na interno cesto VII in tretji samo za pešce, oz. kolesarje tik ob železniškem podhodu pri Mikroelektroniki. To so trije aktivni vhodi, s čuvajniškimi in kontrolnimi mesti varnostnikov. Mimo tega bo še pet neaktivnih vhodov za uporabo ob izrednih primerih, kot so večji transporti, ali primeri višje sile.

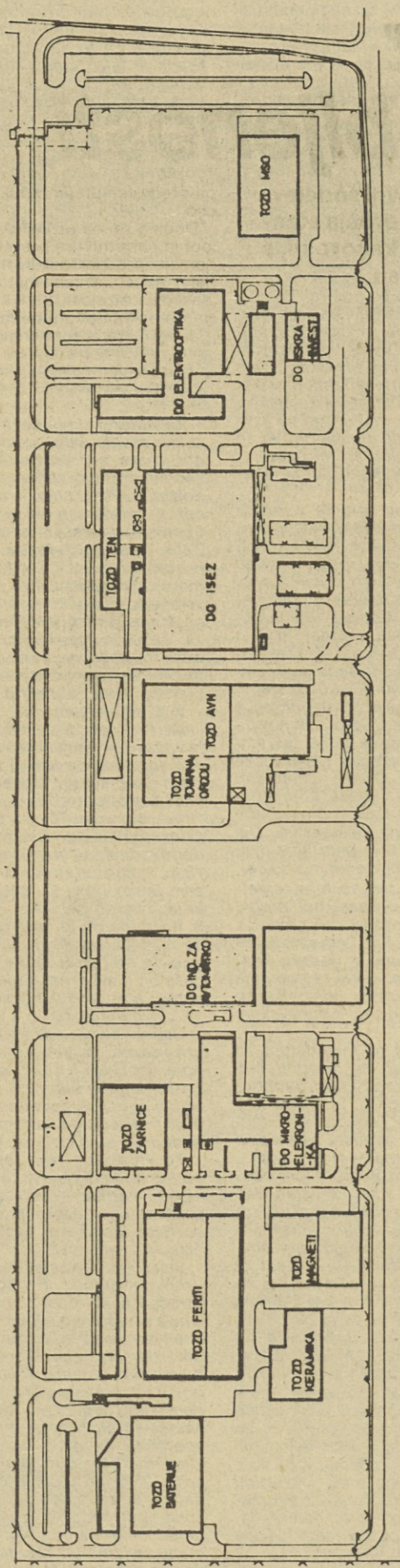
Po terminskem razporedu bo postavitve ograje s čuvajnicami končana do 15. oktobra letos, vendar je vmes še en »če«. Gre za to, da odkup zemljišča še danes ni urejen, kljub velikim naporom Invest servisa, da bi ta problem spravili že enkrat za zmeraj z dnevnega reda. Nekateri »bivši« lastniki imajo namreč še zdaj služnostno pravico prehodov, oz. natančneje prevozov prek Iskrinega zemljišča. Brez ograje ni bilo težav, z ograjo pa postaja to resen problem pri tistih kmetih, ki obdelujejo svoje sorazmerno majhne njive ob podaljških občinskih poti.

Tudi glede parkiranja vozil bo nekaj sprememb. Znotraj ograje je predvidenih 850 parkirnih mest — torej rezerviran prostor za vsakega četrtega zaposlenega. Zunaj ograje pa jih bo še 265. Parkiranje na zelenicah posledje ne bo več, ker sodi to po novem h kršitvi predpisov o urejeni celostni podobi Iskre in nasprotuje tudi sodobnim, mnogo strožjim ekološkim načelom.

Skladno s tem je Invest servis že pripravil osnutek sporazuma o fizičnem varovanju premoženja za celotni stegenski kompleks, SOZD pa je posredovala delovnim organizacijam v Stegnah sporazum o skupni organizaciji in uresničevanju nalog SLO in DS. Organizacije v Stegnah so dale na oba dokumenta svoje pripombe. Invest servis zato predlaga usklajen sporazum, združen z nekaterimi izvedbenimi rešitvami in tudi predlaga postopno urejevanje vseh problemov SLO in DS, kjer ima seveda fizično varovanje (ograja) prednost.

Po nekajletnem obotavljanju bo torej tudi na stegenskem kompleksu uveljavljen tovarniški red, kot je že zdavnaj urejen drugod, bodisi v Iskri, ali pri drugih proizvodnjah, ne samo pri nas, marveč po vsem svetu.

Marjan Kralj

S kolegija razvojniki DO Elementi:

Standardi so odraz tehnološke usposobljenosti

Kolegija razvojniki DO Elementi so se tokrat udeležili tudi strokovni sodelavci Iskre ZORIN, ki so predstavili nekatere najpomembnejše vidike področja standardizacije in hkrati prisotne vzpodbudili k razpravi o problematiki kakovosti, s posebnim poudarkom na organizaciji vhoda v proizvodnem procesu.

Slabi vhodni materiali postajajo vse večji problem, nanj je pred nedavnim opozorila služba kakovosti v DO, ko je izdelala črno listo dobaviteljev, iz katere je razvidno, da je kakovost vhodnih materialov večkrat vprašljiva. Z njimi sicer vzdržujemo količinsko proizvodnjo, vgrajujemo pa nekvaliteto in ob povečanih notranjih izgubah ustvarjamo rizično tržno kvaliteto in tako tudi izgubljam kupce...

Dogovor o uvedbi sistema IS 9000 pomeni kompleksno nalogo urejanja in postavljanja procesa in njegove kontrole na solidne strokovne in organizacijske osnove, ki omogočajo doseganje in vzdrževanje potrebne kakovostne ravni. Pri tem pa je najpomembnejše, da začnemo graditi kakovost že v razvoju, so ugotavljali razpravljalci. Naloga razvojniki je, da natančno definirajo vse materiale, ki bodo uporabljeni v procesu. Organizirati pa je treba tudi ustrezno vhodno kontrolo in znati pravilno in pravočasno reklamirati ter pravilno skladiščiti materiale.

Specifikacije materialov, ravnanje z njimi, postopki naročanja in skladiščenja so podatki, ki jih morajo imeti in upoštevati vsi tisti, ki imajo opravka z njimi v nekem industrijskem procesu in komercialni podlaga za to pa je standardizacija materialov. Treba je vedeti, da je vsak material nekje standardiziran. Standardi pa vsebujejo vse podatke o materialu in pa postopke za njegovo preizkušanje.

V Iskri imamo vzpostavljen svoj sistem standardov, ki pa se, glede na hiter razvoj materialov in tehnologij, stalno izpopolnjuje. Težnja pa je seveda nenehno približevanje standardom razvitega sveta.

Predstavniki DO ZORIN so še posebej opozorili na dejstvo, da standard večkrat nastane po željah določene sredine, zato je nek material lahko uporaben le za določene aplikacije. Povabili so vse strokovnjake, ki se ukvarjajo z definicijo materialov, da poiščejo pomoč v DO ZORIN, kjer lahko

skupno najdejo rešitve za posebne zahteve.

Prisotni so predlagali, da bi bilo potrebno urediti katalog preverjenih in priporočljivih materialov za interno uporabo. S tem so izpostavili že dolgo prisoten in pereč organizacijski problem nedorečene Iskrine informatike. Neracionalno je, da materiale preizkušajo na toliko različnih mestih v Iskri, pri tem pa imamo med seboj še tajnosti. Zavedati bi se morali tudi nacionalnega interesa, saj dobro zastavljena informatika pripomore k dvigovanju tehnološke ravni in prav standardi so odraz tehnične usposobljenosti neke države.

Nadalje so prisotni opozarjali tudi na potrebo po večji odgovornosti za kršitve SaS o zagotavljanju kakovosti v SOZD. Predvsem bi se morali zavzemati za doslednejše spoštovanje teh normativov in standardov.

Obstoječi standardi predstavljajo le nek minimum, potrebujemo pa še lastne tehnološke predpise in

pa predvsem urejeno dokumentacijo.

Dogaja se, da razvojniki, tehnologi in nabavniki še prevečkrat verjamejo prospektom in ne preverjajo, ali dobavljeni materiali dejansko ustrezajo in ali so kvalitetni. Narobe ravnajo tudi takrat, ko naročene materiale premalo definirajo, saj je poleg standardov večkrat potrebno navesti še dodatne zahteve. Ogromno škode nastaja tudi zato, ker zaradi različnih vzrokov premalo reklamiramo. Zaskrbnjuje je, da so pri nas marsikje, tako razvojne, kot kontrolne službe zelo pomanjkljivo in neustrezno opremljene in, da niti ne morejo ustrezno ukrepati. Ob tem so prisotni dodali, da večkrat niti nečemo analizirati reklamacij lastnih izdelkov, saj bi iz podrobne analize izhajala tudi konkretna odgovornost.

Marsikatero tovrstno slabost pa bi bilo mogoče odpraviti prav z natančnimi meritvami v tehnološkem laboratoriju in z močjo argumentov prepričati, tako naše dobavitelje, kot tudi bistveno izboljšati kvaliteta raven naših izdelkov.

Vsi ti kompleksni problemi pa so tesno povezani s strategijo in organizacijo celotnega poslovanja, v DO in v SOZD.

I. S.

Izlet upokojencev DO Elementi — Tradicionalnega srečanja upokojencev DO Elementi s stegenskega kompleksa se je letos udeležilo za dva avtobusa naših nekdanjih sodelavcev. Po zboru na Trgu osvoboditve, smo se napotili v Stegne na manjši prigrizek. Upokojence je pozdravil Otmar Zorn, direktor TOZD Keramika in jih popeljal na ogled nove Keramike, ki je sad tudi njihovega dolgoletnega dela. Le še malo časa je ostalo za klepet z znanci in

prijatelji za stroji in v pisarnah, nato pa smo se v izredno lepem vremenu odpeljali v grad Bisto, kjer smo si ogledali zbirke Tehničnega muzeja Slovenije. Po kosilu v gostišču Močilnik smo preživeli sončno popoldne ob živahnem klepetu in sprehodih do izvira Ljubljanice. V Ljubljano smo se vračali z željo, da bi se nam drugo leto pridružili tudi tisti nekdanji sodelavci, ki so letos ostali doma. (I. S.)

Drugi o nas

● V sobotni prilogi Dela so pripravili okroglo mizo o znanstveno-tehnološkem razvoju, ki je tudi v Jugoslaviji v zadnjih treh letih eden izmed najbolj konjunkturinih pojmov. Namen okrogle mize je bil ugotoviti, ali so — med drugim tudi s strategijo tehnološkega razvoja SFRJ — izpolnjeni pogoji, ki naj omogočijo znanstveno-tehnološki napredek. Na okrogli mizi so sodelovali nekateri znani slovenski sociologi, družbeno-politični delavci in predstavniki združenega dela. Kot predstavnik Iskre je bil prisoten Franček Hudej iz DO Iskre Commerce, ki je med drugim dejal, da je izvoz zelo pomemben dejavnik tehnološkega razvoja. Toda pri tem se srečamo s fenomenom, ki je tesno povezan z našim sistemom, strukturo in načinom upravljanja: Iskra je začela pred 20. leti intenzivno posegati v izvoz in z velikim uspehom izvažala številce, motorje in vrsto drugih izdelkov. Ko pa se je zahtevalo, da mora iti na trg z izdelki visokih tehnologij, so nastopile težave, ki jih naša organiziranost ne more premagati. Težava ni v tem, da ne bi imeli dobrih idej. Toda proizvodnje v sodobni tehnologiji, ki pomeni hitro reagiranje, nismo sposobni organizirati. Upravljalni proces bo zato treba prilagoditi tako, da bo lahko sledil naša-jačajočemu tehnološkemu ritmu.

● Gorenjski Glas piše o DO Iskra Kibernetika in njenih najpomembnejših izdelkih prihodnosti. Med te izdelke vsekakor sodita elektronski števec in spominska enota, kot računalniška sestavina. Pri prvem so tako rekoč tik pred zdajci, pomeni pa uvajanje mikroelektronike v njihov najbolj znan izdelek, kar bo omogočalo boljše možnosti za merjenje. Spominska enota pa je nov izdelek, pri katerem so razvojno že precej daleč in, ki bo zahteval korenito tehnološko preobrazbo proizvodnje. Odločili so se za lastno razvojno pot, ki bo omogočila razvojno, proizvodno in tržno neodvisnost. Tehnološka preobrazba je v DO Iskra Kibernetika nujna, saj so kot pretežni izvoznik na zahod pod stalnim pritiskom hitrega razvoja v svetu. Brez uvajanja novih, tehnološko zahtevnih izdelkov, ki jih tržišče vztrajno zahteva, v Kibernetiki kmalu ne bi imeli več dosti dela, z zastarelimi izdelki pa tudi pravega zaslužka ne več.

● Ljubljanski Dnevnik je objavil krajšo informacijo o obisku dijakov in študentov v idrijski Iskri. Pred nedavnim je to Iskrino organizacijo namreč obiskalo 65 učencev tretjih in četrtih letnikov srednje naravoslovnomatematične šole »Jurij Vega«. Po ogledu proizvodnje vseh vrst elektromotorjev so se dijaki seznanili tudi z možnostmi za zaposlovanje, saj se bodo morali kmalu odločiti za kadrovske štipendije in nadaljevanje študija na visokih šolah, za kar idrijska Iskra letos razpisuje 45 štipendij.

Temu je sledil še redni letni skupni pogovor 150 Iskrinih štipendistov, ki so se s predstavniki 900-članskega kolektiva pogovarjali predvsem o izkušnjah pa tudi o problemih, s katerimi se štipendisti srečujejo med študijem.

● Primorske novice pišejo o razvojnih dosežkih in načrtih Iskrine TOZD AET Tolmin, ki je v svoji nekaj več kot 30 letni zgodovini marsikaj preživel. Vendar so si z vztrajnostjo polagoma pridobivali potrebne delovne in razvojne izkušnje. Tako danes sodijo med evropsko priznane proizvajalce na področju proizvodnje magnetnih vžigalnikov, naprav za hladni vžig dieselskega motorja in oksidne keramike. V lastnem razvojnem oddelku so poiskali nova spoznanja, ki so jih nazadnje privedla do vrhunske kakovosti. Dokaz za to je prvo priznanje, ki je lani prišlo iz Velike Britanije in sicer od znanega proizvajalca dieselskih motorjev Perkinsa. Nanašalo se je na vrhunsko kvaliteto ter dosledno izpolnjevanje dobavnih rokov. Angleži so to priznanje Tolmincem letos podelili že drugič. To je vsekakor dokaz velikega zaupanja, ki ga bo AET Tolmin upravičil in verjetno celo povečal prodajo na zahtevno britansko tržišče. Razen v Veliko Britanijo AET uspešno izvažajo še v Italijo, Francijo, Zahodno Nemčijo, ZDA in v države v razvoju. Velik kupec pa je tudi Češkoslovaška.

● Več časopisov je objavilo informacijo o predstavitvi nove knjige dr. Bore Jevtića Informatizacijo doba. Tako je Delo zapisalo, da je SOZD Iskra skupaj s predstavniki založniške hiše Globus in avtorjem predstavila javnosti omenjeno knjigo, ki govori o teoretičnih vedah, tehnološki revoluciji in sodobni družbi. Knjiga je ena izmed publikacij, ki lahko pomaga pri celovitem obravnavanju sodobnega tehnološko-informacijskega razvoja, njegovih posledic za razvoj Jugoslavije in njenega položaja v bodoči mednarodni delitvi dela. Izdajo knjige je Iskra tudi finančno podprla.

● Ljubljanski Dnevnik piše o težavah v Iskri Kibernetiki, ki sodi med naše največje izvoznike. Po besedah direktorja Petra Kobala, so nekako pred dobrim letom dosegali še dobre rezultate, zdaj pa so se ekonomski odnosi tako spremenili, da že skoraj nimajo več izdelka, ki bi prinašal akumulacijo. Prodaja na tuje je uspešna, vendar samo količinsko. Obstaja še vrsta drugih težav, ki vodijo v izgubo. Direktor Kobal vidi rešitev predvsem v realnem tečaju dinarja, sprejemljivejši ceni strateških materialov itd. Poudarja, da je vizija razvoja Iskre-Kibernetike jasna. Do leta 1990 namepravajo zamenjati skoraj tretjino proizvodnje z izdelki, v katere bodo vložili več znanja.

Iz tujega strokovnega tiska

Vojna v vesolju

Ameriško obrambno ministrstvo načrtuje četrti poskus antisatelitskega orožja, imenovanega Asad. Vsega skupaj načrtujejo 12 takih Asad testov. Tretji poskus minulega 13. septembra je bil zelo uspešen, ko so razstrelili aktivni satelit. Asad raketo je poneslo v višave borbena letalo F 15 in jo izstrelilo. Raketo so krmilili za ta namen posebej razviti senzorji, občutljivi na najmanjše temperaturne vire.

Sedanji poskus bo veljal razstrelitvi 880 kg težkega znanstvenega vojaškega satelita P 78-1, premera 2,1 m, visokega 3,5 m, ki so ga izstrelili februarja leta 1975 v krožnico na višini 590 km. Satelit je imel življenjsko dobo 12 mesecev. Zanimivo je, da je prav ta satelit s spektrometrom za gama sevanje odkril prvič komete, ki so zgrmeli na sonce. Mimo tega je posređoval tudi podatke o soncu in fotografil sončno korono.

Železnica Francija — Anglija

Predor pod Rokavskim prelivom med Francijo in Anglijo bo sprejmenil tudi nekatere tehnologije gradnje. Tako so se projektanti dogovorili, da bodo izdelali novo

generacijo železniških vagonških kompozicij, ki bo bolj ustrezala velikim hitrostim vlakov. Tako naj bi bile železniške kompozicije dolge približno 400 m in peljale naenkrat po 750 potnikov. Doslej so bili britanski vlaki po pravilu dolgi le 250 m in so prevažali komaj po 300 potnikov.

Za novo nalogo bodo Britanci investirali milijardo funtov, kar znaša približno 40% vseh stroškov. Strokovnjaki namreč menijo, da je problem vlakovnih kompozicij zelo važen, ker znaša sedanji promet prek kanala z ladjami, ali gliserji 3 milijone prevozov na leto.

Tudi Italijani so sklenili, da bodo povezali otok Sicilijo z italijanskim škornjem. Gre seveda predvsem za železniški prevoz. Za sedaj se Italijani še niso odločili, ali bodo zgradili predor po dnu morja, ali še globlje — skozi kamenino. Le eno je gotovo, da so opustili misel na veliki most.

Tudi Japonci v vesolje

Po zgledu ZDA, SSSR in Francije načrtujejo tudi Japonci polete z vesoljskimi plovili mini-shuttle. S 1. aprilom letošnjega leta se je pričelo namreč novo proračunsko leto in Japonci so že dobili štartni

finančni zahtevek za raziskave vesoljskih plovil. V načrtu imajo 4 tone težak mini-shuttle s šest do sedemletnimi raziskavami. Tako naj bi leta 1992 izstrelili mini-shuttle z novo nosilno raketo H2. Plovilo pa bo pristajalo le na 3 km dolgih japonskih letaliških stezah.

Za uresničitev načrta bodo izdelali pomanjšane modele za preizkuse v vetrnih kanalih in pozneje preizkušali polete le v višini 10 do 20 km, pri čemer se bodo posluževali letal in višinskih balonov. Če bo japonska vlada dokončno odobrila celotni načrt, bo veljal državno približno 20 milijard dolarjev.

Elektronika v avtomobilu

Ameriško vozilo buick riviera je prvo vozilo z vdelanim mikroprocesorjem in zaslonom na dotik. Instrument v povezavi z mikroprocesorjem ponuja vozniku več kot sto kontrolnih funkcij. S preprostim dotikom na zaslon se pokažejo podatki glede klimatskih pogojev, vožnje, radijskih prenosov, kasetofona itd. Vsaka kategorija ima še več prikazovalnih možnosti z različnimi kontrolami in prikazi. Potovalni kalkulator daje, npr. podatke o dolžini vožnje s tem, da voznik posreduje z dotikom na štartni čas

in smer vožnje računalniku, le-ta pa nato po petih do desetih prevoženih miljah izračuna celoten čas vožnje. Druga možnost je poraba goriva, tako glede dolžine vožnje, kot hitrosti, mimo prikazov pritiska v gumah, količine olja in drugega.

Hišna elektronika

Energetska kriza leta 1974 je sprožila tudi raziskave glede ekonomske porabe energije. Že prve raziskave so dokazale velike možnosti varčevanja.

Današnji razvoj teži k temu, da bi poverili elektronični upravljanje in regulacije energije. Najprej bi elektronika krmilila ogrevanje in zračenje, nato vhodno kontrolo vstopa ljudi, dvigala, telefonske centrale in tudi podatkovni prenos. Vse skupaj bi krmilil in kontroliral osrednji računalnik.

Zgled za to je World Financial center v New Yorku. Posloplje ima vdelano računalniško inteligenco. Tudi pisma potujejo iz nadstropja v nadstropje z isto hitrostjo, kot obvestila poslovnim partnerjem na drugi konec sveta. Center ima na strehi parabolično anteno tako, da je prek satelita v stalnem kontaktu z vsemi podružnicami te ustanove po svetu.

Zbral, prevedel in priredil
Marjan Kralj

Iskra

Iskra Commerce, n. sol. o.
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

vabi k sodelovanju sodelavce za opravljanje naslednjih del oz. nalog:

Tržno področje SEV

Izvozní referent za nedoločen čas

- Pogoji:
- ekonomist
 - 2 leti delovnih izkušenj
 - znanje nemškega jezika
 - 2 mesečno poskusno delo

vodja Izvoznega sektorja

Bolgarija, Poljska, Madžarska, Romunija in Albanija

za nedoločen čas

- Pogoji:
- dipl. ing. elektrotehnike ali dipl. ekonomist, oz. z delom pridobljene delovne zmožnosti
 - 3 leta delovnih izkušenj
 - ZT registracija
 - aktivno znanje nemškega ali angleškega jezika
 - 3 mesečno poskusno delo

Finančno področje

knjigovodja INO mreže za nedoločen čas

- Pogoji:
- ekonomski tehnik
 - 3 leta delovnih izkušenj
 - 2 mesečno poskusno delo

Kandidati naj vloge v roku 8 dni po objavi z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev pošljejo na naslov:
ISKRA COMMERCE, Kadroviski sektor, Ljubljana, Topniška 58.

Iskra

ISKRA — SOZD Elektrokovinska industrija, n. sol. o.

Ljubljana, Trg reevolucije 3

Delavski svet
razpisuje

po sklepu 1. zasedanja z dne 26. 6. 1986, v skladu z določili 77. člena Samoupravnega sporazuma o združenju v SOZD Iskra in 70. člena Statuta SOZD Iskra dela in naloge

predsednika kolegijskega poslovnega organa SOZD Iskra

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, ki so določeni z zakonom, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da ima visoko ali višjo strokovno izobrazbo
- da ima 5 let ustreznih delovnih izkušenj
- da je sposoben voditi in organizirati delo
- da ima ustrezne moralno-politične vrline, ki zagotavljajo aktiven odnos do samoupravne socialistične družbene ureditve in do razvijanja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov
- da obvlada najmanj enega izmed svetovnih jezikov
- da ima registracijo za opravljanje zunanjetrgovinske dejavnosti

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati naslovijo v 30 dneh po objavi na naslov: SOZD Iskra — Tajništvo samoupravnih organov, Ljubljana, Trg revolucije 3/12 z oznako »Za razpisno komisijo«.

Prijavljene kandidate bomo o rezultatih razpisa obvestili v 15 dneh po opravljeni izbiri.

Iskra

Iskra-SOZD elektrokovinske industrije, n. sol. o.
Izobraževalni center Iskre,
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

razpisuje posebno obliko pospešenega izobraževanja za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe po programu:

8. Zunanjetrgovinska šola v Iskri

v času od 3. 2. 1987 do 24. 4. 1987

Pospešeno strokovno izpopolnjevanje je namenjeno delavcem, ki jih Iskra usmerja na odgovornejša dela in naloge na področju mednarodnega poslovanja Iskre.

Vsebina:

Program je sestavljen iz izbranih splošnih in posebnih tem, ki celovito pokrivajo področje mednarodnega ekonomskega poslovanja organizacije združenega dela. Nova specifična in interdisciplinarna znanja, ki jih terja zunanjetrgovinsko poslovanje Iskre in mednarodno okolje, izhajajo iz teoretičnih osnov in so močno naravnana na aktualna vprašanja in družbeno ekonomske poslovne prakse s končnim poudarkom na Iskrini problematiki mednarodnega poslovanja.

Pogoji za vpis:

Za vpis v program strokovnega izpopolnjevanja se lahko prijavi vsak, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- je zaposlen v Iskri vsaj 2 leti,
- ima višjo, ali visoko strokovno izobrazbo tehnične, ekonomske, pravne, ali izjemno tudi druge smeri,
- obvlada aktivno enega izmed svetovnih jezikov,
- je star manj kot 35 let.

Kandidati, ki niso oproščeni opravljanja posebnega strokovnega izpita za delo pri zunanjetrgovinskih poslih, morajo izpiti, ki je eden izmed pogojev za ZT registracijo, opraviti do pričetka 8. ZT šole.

Temeljni seminar za zunanjetrgovinsko poslovanje, oz. za pripravo kandidatov za opravljanje posebnega strokovnega izpita bo od 29. 9. do 11. 10. 1986 v Portorožu, prvi izpitni rok bo v oktobru 1986.

Organizacija:

Skupne oblike andragoškega dela bodo organizirane celodnevno 6 dni v tednu. Kandidate opozarjamo, naj si prilagodijo obveznosti v zasebnem življenju na nadpovprečno obremenitev v času šolanja. Obiskovanje šole bo redna delovna obveznost.

V okviru priprav na šolanje bomo organizirali tudi temeljna predavanja o izbranih ekonomskih temah v obliki uvajalnega seminarja.

Nosilci programa:

Ekonomska fakulteta Borisa Kidriča, Ljubljana,
SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana

Vodja programa:

dr. Mitja Tavčar, dipl. ing.

Strokovni koordinator programa:

dr. Vekoslav Potočnik

Čas in kraj:

S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli v torek, dne 3. 2. 1987 ob 8., v hotelu Transturist, Škofja Loka. Zaključek programa šolanja predvidevamo 24. 4. 1987 ob 14.

Prijave:

Izpolnjene prijavnice naj organizacije, v katerih so kandidati zaposleni, pošljejo najkasneje do 10. avgusta 1986 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center Ljubljana, Trg revolucije 3/XI.

Posebej prosimo, da upoštevate razpisni rok, ker bomo pričeli s prijavi kandidatur za šolanje že v septembru 1986 (ZT registracija, dopolnilni tečajji tujih jezikov, uvajalni seminar).

Podrobnejše informacije o vpisnih pogojih, organizaciji, izvedbi in vsebini programa lahko dobite na tel. št.: 061/222-212.

Iskra

Iskra elementi, n. sol. o.,
Feriti, n. sub. o., Ljubljana, Stegne 19

Zaradi razširitve obsega poslovanja in uvajanja novih programov ter nove tehnologije v proizvodnjo feritnih materialov in induktivnih elektronskih sklopov vabimo k sodelovanju za opravljanje raznih vodstvenih in strokovnih del:

Inženirje elektrotehnike, fizike, strojništva, metalurgije, kemijske tehnologije, ekonomiste in specialiste za računalništvo

za opravljanje prostih del in nalog, razpisuje delavski svet dela in naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

pomočnika direktorja

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- visoka ali višja strokovna izobrazba tehnične ali ekonomske smeri in 4 leta delovnih izkušenj pri vodstvenih delih
- sposobnost za vodenje in organiziranje delovnega procesa temeljne organizacije
- pozitiven odnos do samoupravljanja
- znanje enega tujega jezika

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta

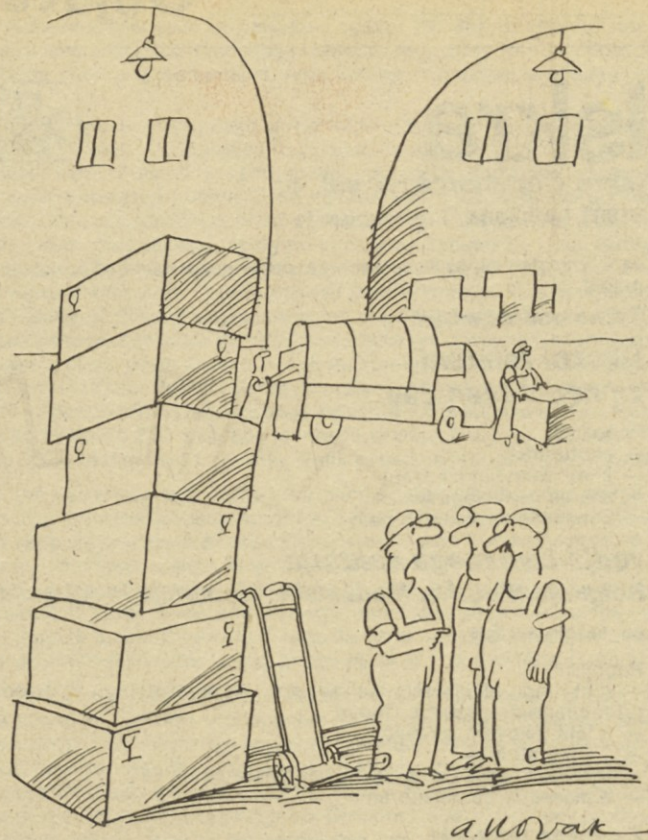
Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa z oznako »za razpisno komisijo«. O izidu razpisa bomo kandidate obvestili v 30 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

in objavlja dela in naloge:

vodje splošno kadrovske službe

Pogoji: visoka ali višja izobrazba družboslovne smeri, z ustreznimi delovnimi izkušnjami, od teh vsaj 3 leta pri podobnih vodstvenih delih.

Pisne prijave z dokazili pošljite v 8 dneh.
Dogovor in pojasnila po telefonu 576-551.

— Delavci sami odločamo o dohodku?! Ali to pomeni, da so samo administratorji in birokrati delavci...

Mali oglasi

MICHELIN avtomobilsko gumo, dimenzij 135 x 15 ZX, novo, kupim
Telefon 315-285.

Raduha

Planinska sekcija DO ISKRA Kranj, vabi vse ljubitelje planin na izlet na Raduho, v soboto, 12. julija. S posebnim avtobusom, ki bo imel odhod ob 6. uri izpred hotela Creina, se bomo peljali čez Černivec, mimo Solčave in po panoramski cesti za Črno do odcepa za Grohat. Peš pot nas bo nato vodila mimo kmeta Bukovnika, ki ima žig kočje na Grohatu (ta je podrt), čez planino Grohat in prehod Durce na 2062 m visoko Raduho. Sestopili bomo čez planino Loko (žig v koči) v Lučah, kjer nas bo čakal avtobus. Okrog 19. ure bomo v Kranju. Skupaj bo hoje, ki teče po delu Slovenske in Koroške planinske poti okrog 6 ur. Vodnika I. Kloar in F. Ješe priporočata zato dobro obutev. Cena prevoza bo 800.— din.

Prijave in vplačila sprejema V. Pajk iz DO ERO, tel. 2822 do srede, 9. julija do 13.

SREČNO

				ISKRA	SREDIŠČE GORENJSKE	INDUSTRIJSKA RASTL.	KDOR AKTIVNO DELUJE V ORGAN.	VENEZIA	RINA	VODNA ZIVAL
				GLASBENI INSTRUMENT						
				VESOLJSKO VOZILO						
				STAR SLOVAN				ANTON KOLAR		
				ZENSKI GLAS				DEL NOGE		
ISKRA	OBMOČJE CONA	OPIS	PLEME ROD	PISATELJ FLEMING POVRŠ. MERA		IGO GRUDEN TRŠČICA			FRANC PISATELJ MARKIZ	OZEK KOS BLAGA
ZNAČILNOST POROGLJIVEGA										
GORA V TURČIJI						VRSTA JELENA BOLOGNA				
SREDNJE-AMER. AGAVA						JEZIKOVNA ENOTA				
SESTAVIL RUDI MURN	PRAŠČIJE MAŠČOBNO TKIVO					KRAJ PRI RIBNICI				

Iskra

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željeznov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.